

GMINA OŻAROWICE

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OŻAROWICE

(II edycja zmiany studium)

CZĘŚĆ „A” – UWARUNKOWANIA

---PROJEKT---

Ożarówice – 2023 r.

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	5
1.1.	Określenie celu sporządzenia zmiany Studium.....	5
1.2.	Podstawy sporządzenia zmiany Studium.....	5
1.3.	Skład i forma opracowania zmiany Studium	6
1.4.	Ożarówice na tle województwa i powiatu - położenie i pozycja Gminy.....	6
1.4.1.	Położenie Gminy w województwie i powiecie	6
1.4.2.	Położenie i podstawowe dane o Gminie.....	7
1.5.	Uwarunkowania wynikające ze strategii rozwoju Gminy, Powiatu i Województwa	9
1.5.1.	Uwarunkowania rozwoju gminy wynikające z Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2007-2013	9
1.5.2.	Uwarunkowania rozwoju gminy wynikające ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025.....	10
1.5.3.	Uwarunkowania wynikające ze Strategii Rozwoju Gminy Ożarówice na lata 2023-2030.....	11
1.5.4.	Uwarunkowania wynikające ze Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego ..	12
1.5.5.	Uwarunkowania wynikające ze Strategii rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020	13
1.5.6.	Uwarunkowania wynikające ze Strategii rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2030”.....	14
2.	DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE TERENÓW, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU	16
2.1.	Dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenu	16
2.2.	Struktura użytkowania terenu na podstawie mapy ewidencyjnej.....	17
3.	STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY.....	17
4.	STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	18
4.1.	Stan środowiska	18
4.1.1.	Położenie geograficzne.....	18
4.1.2.	Budowa geologiczna	18
4.1.3.	Wybrane elementy klimatu	19
4.1.4.	Powietrze atmosferyczne	20
4.1.5.	Zanieczyszczenie i ochrona powietrza	20
4.1.6.	Klimat akustyczny	22

4.1.7.	Ochrona przed hałasem	24
4.2.	Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	27
4.2.1.	Rolnicza przestrzeń produkcyjna.....	27
4.2.2.	Leśna przestrzeń produkcyjna	28
4.2.3.	Gospodarka łowiecka, rybactwo i wędkarstwo	30
4.3.	Jakość zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.....	30
4.3.1.	Wielkość i jakość zasobów wodnych.....	30
4.3.2.	Ochrona środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.....	32
4.3.2.1.	Ogólne zasady ochrony środowiska	32
4.3.2.2.	Ochrona obszarów i obiektów przyrodniczych	32
4.3.2.3.	Ochrona terenów przyrodniczo cennych i występującej tam ornitofauny	33
4.3.2.4.	Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt	35
4.3.2.5.	Zieleń urządzone	38
4.3.2.6.	Korytarze ekologiczne	39
4.3.2.7.	Obszary Natura 2000	40
4.3.2.8.	Środowisko Kulturowe	41
4.3.2.9.	Krajobraz Gminy.....	41
5.	STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	44
5.1.	Określenie stref ochrony konserwatorskiej	44
5.2.	Obiekty objęte ochroną konserwatorską – wpisane do rejestru zabytków.....	45
5.3.	Gminna ewidencja zabytków	46
6.	WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA.....	53
6.1.	Demografia (źródło GUS,31.12.2021)	53
6.2.	Oświata (źródło GUS,31.12.2021).....	53
6.3.	Ochrona zdrowia	54
6.4.	Kultura.....	54
7.	Zagrożenie BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.....	54
7.1.	Bezpieczeństwo pożarowe	54
7.2.	Bezpieczeństwo powodziowe	54
	Na terenie Gminy Ożarówce nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, ani tereny predystynowane do wystąpienia podtopień.	54

7.3. Bezpieczeństwo publiczne.....	54
8. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	55
8.1. Rozwój terenów mieszkaniowo-usługowych	55
8.2. Rozwój stref komercyjnych o charakterze usługowo-produkcyjnym.....	55
8.3. Założenia urbanistyczne.....	56
9. STAN PRAWNY GRUNTÓW	57
10. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH	57
11. OBSZARY NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	58
12. UDOKUMENTOWANE ZASOBY ZŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH	59
12.1. Złoża kopalin	59
12.2. Zasoby wód podziemnych	59
13. TERENY GÓRNICZE WYZNACZONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH	59
14. STAN SYSTEMU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	59
14.1. Stan komunikacji	59
14.2. Stan infrastruktury technicznej.....	62
14.2.1. Gospodarka wodno-ściekowa	62
14.2.2. Energetyka i telekomunikacja.....	64
14.2.3. Gospodarka odpadami.....	65
15. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	66
16. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	67
ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY DO CZĘŚCI „A” - UWARUNKOWANIA.....	69

1. WPROWADZENIE

1.1. Określenie celu sporządzenia zmiany Studium

Celem zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówice (realizacja uchwały Rady Gminy Ożarówice Nr XVIII/221/2008 z dnia 23 października 2008 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ożarówice), które zostało uchwalone przez Radę Gminy Ożarówice uchwałą Nr XL/249/2002 z dnia 10 października 2002 r. jest ustalenie nowych terenów inwestycyjnych związanych ze złożonymi wnioskami dotyczącymi zmiany funkcji i przeznaczenia terenów, dostosowanie zagospodarowania terenów do wydanych decyzji, uwzględnienia aktualnych programów rządowych i samorządowych, znowelizowanych i nowych przepisów odrębnych, ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, łącznie z określeniem potrzeby opracowania zmiany tych planów.

W dniu 17 grudnia 2020 r. Rada Gminy Ożarówice podjęła kolejną uchwałę Nr XXI.375.2020 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ożarówice.

Zgodnie z ww. uchwałą zakres zmian dotyczy:

- 1) uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego;
- 2) kierunków zagospodarowania przestrzennego odnoszących się do:
 - a) kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów w szczególności w zakresie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczające 100 kW;
 - b) kierunków rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
 - c) obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym;
 - d) obszarów oraz zasad ochrony środowiska i jego zasobów.

Granicą obszaru objętego zmianą studium jest granica administracyjna Gminy Ożarówice.

Obecnie w związku z nowelizacją ustawy o OZE w studium ustala się położenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW.

1.2. Podstawy sporządzenia zmiany Studium

1.2.1. realizacja uchwały Rady Gminy Ożarówice Nr XVIII/221/2008 z dnia 23 października 2008 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ożarówice.

1.2.2. art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 poz. 647 z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

1.2.3. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. z późn. zm.).

1.2.3 Realizacja uchwały Nr XXI.375.2020 z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ożarówice.

Podstawę prawną niniejszej zmiany studium stanowi art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 713 z późn. zm.) oraz art. 9 ust.1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 293 z późn. zm.).

1.3. Skład i forma opracowania zmiany Studium

Obowiązująca obecnie ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dopuszcza możliwość sporządzania zmiany studium. Zgodnie jednak z rozporządzeniem w sprawie zakresu projektu studium – projekt zmiany studium lub projekt studium wykląda się do publicznego wglądu w formie ujednoliconej.

W związku z tym, że obecne przepisy w sposób jednoznaczny określają zakres opracowania Studium, a Rada Gminy Ożarówice podjęła uchwałę o Zmianie Studium w granicach gminy (nie zmiany punktowe) **przyjęto, że opracowany zostanie nowy dokument**, składający się z następujących części:

części „A” – określającej uwarunkowania, przedstawione w formie tekstowej i graficznej:

- część tekstową stanowi dokument pt.: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówice - część „A” uwarunkowania”,
- część graficzną stanowią załączniki graficzne do ww. dokumentu:
 - Plansza 1 – Plansza zbiorcza uwarunkowań 1:10 000,

części „B” – określającej ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy, przedstawione w formie tekstowej i graficznej:

- część tekstową stanowi dokument pt. : „Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówice - część „B” ustalenia”,
- część graficzną stanowi załącznik graficzny do ww. dokumentu:
 - Rysunek nr 1 - „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” – skala 1:10 000.

części „C” – Uzasadnienia przyjętych rozwiązań – synteza ustaleń Zmiany Studium, przedstawione w formie tekstowej.

W prowadzone zmiany w części tekstowej oznaczono czcionką w kolorze zielonym.

1.4. Ożarówice na tle województwa i powiatu - położenie i pozycja Gminy

1.4.1. Położenie Gminy w województwie i powiecie

Gmina Ożarówce położona jest w północno-wschodniej części Województwa Śląskiego, w powiecie tarnogórskim, na wschód od Tarnowskich Gór.

Graniczy od zachodu z Gminą Świerklaniec, od północy z Gminami Miasteczko Śl., Woźniki i Koziegłowy, od wschodu z Miastem i Gminą Siewierz i Gminą Mierzęcice, od południa z Gminą Bobrowniki.

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa Zawiercie – Miasteczko Śl. – Tarnowskie Góry nr 182 (obecnie podlegająca rewitalizacji i odbudowie) oraz główne drogi:

Tarnowskie Góry – Świerklaniec – Siewierz,

Pyrzowice – Katowice,

Zendek – Ożarówce – Rogoźnik,

Ożarówce – Tąpkowice – Piekary Śląskie,

Zendek – Brynica – Tarnowskie Góry,

Ożarówce – Brynica – Tarnowskie Góry.

Północna, północno-wschodnia i wschodnia granica gminy stanowi równocześnie granicę powiatu tarnogórskiego.

1.4.2. Położenie i podstawowe dane o Gminie

Jednym z głównych elementów w strukturze Gminy jest lotnisko w Pyrzowicach.

Gmina Ożarówce położona jest przy drodze ekspresowej nr S1 (łączącej Port Lotniczy Katowice-Pyrzowice z drogą krajową nr 1 oraz drogą krajową nr 86 w węźle drogowym Podwarpie), drodze krajowej nr 78, drodze wojewódzkiej nr 913, z rozbudowaną siecią lokalnych dróg o twardej nawierzchni o łącznej długości 34 km oraz powiatowych – 39 km.

W obrębie Gminy została zrealizowana autostrada A1 wraz z węzłem Pyrzowice w którym autostrada łączy się z drogą ekspresową S1 oraz z istniejącym systemem dróg o znaczeniu ponadlokalnym.

Na terenie Pyrzowic zlokalizowany jest międzynarodowy Port Lotniczy „Katowice”. Lotnisko jest najwyżej położonym cywilnym portem lotniczym w Polsce i charakteryzuje się dobrymi warunkami atmosferycznymi, co oznacza mniejszą niż na innych lotniskach liczbę dni uniemożliwiających lądowanie. W obszarze ciężenia tego portu lotniczego mieszka około 11 milionów osób, w tym mieszkańcy spoza województwa śląskiego: okolic Opola, Łodzi, Krakowa, czeskiej Ostrawy.

Lotnisko w Pyrzowicach posiada trzy terminale pasażerskie o łącznej powierzchni 34 000 m² i przepustowości około 8 mln pasażerów rocznie (przepustowość godzinowa ponad: 1170 pasażerów). Otwarcie części ogólnodostępnej i strefy przylotów terminalu B odbyło się 9 lipca 2007 roku, strefy odlotów – 30 lipca 2007 roku. Następnie zmodernizowano najstarszy terminal A. W sierpniu 2020 oddano do użytku rozbudowany i zmodernizowany Terminal B. Jego przepustowość wzrosła z 2 do 4 mln pasażerów, a powierzchnia została zwiększona z 12,2 do 17,2 tys. m², w tym kubatura – z 88,4 tys. do 120,3 tys. m³. Najnowszy terminal C przeznaczony tylko do przylotów został otwarty 18 czerwca 2015 roku.

Port lotniczy posiada jeden terminal cargo. Jego powierzchnia wynosi 5378 m². Użytkownikami terminalu są m.in. DHL, Śląski Urząd Celno-Skarbowy w Katowicach, TNT Express i UPS. Pod względem tonażu ładunków przewiezionych ruchem lotniczym rocznie, lotnisko w Pyrzowicach zajmuje drugie miejsce w Polsce po warszawskim im. F. Chopina. Według statystyk ULC przewieziono 3856 ton w 2004, 5618 ton w 2005, 6113 ton w 2006, 7782 ton w 2007, a w 2018 roku 18 543 ton

Wybrane dane statystyczne dotyczące gminy – źródło GUS 2022 r.

	2021 r.
Liczba mieszkańców	5957
Ludność na 1 km ²	129
Kobiet na 100 mężczyzn	107
Przyrost naturalny	Ujemny -25
Saldo migracji wewnętrznej	70
Bezrobocie zarejestrowane	4,4%
Produkcyjne grupy wieku	59,0%
Zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej	798
Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa	766
Mieszkania oddane do użytkowania	57
Przeciętna liczba osób na mieszkanie	3,17
Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości	123,10 m.kw.

Ludność w % ogółu ludności korzystająca z instalacji:	
- wodociągowej	97,5%
- kanalizacyjnej	89,70%
- gazowej	58,2%

1.5. Uwarunkowania wynikające ze strategii rozwoju Gminy, Powiatu i Województwa

1.5.1. Uwarunkowania rozwoju gminy wynikające z Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2007-2013

Gmina zapewnia mieszkańcom możliwości rozwoju, wspiera rozwój aktywności gospodarczej.

Zasady polityki społecznej.

Tworzeniu Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zorientowanej na wzmacnianie społeczności lokalnej, wolnej od zagrożeń i problemów społecznych, przyświecały następujące zasady:

1. Zasada samopomocy – jej istotą jest tworzenie, wzmacnianie i rozwój wzajemnej pomocy osób zmagających się z podobnymi problemami życiowymi, a także wspomaganie słabszych przez silniejszych; zazwyczaj w ramach niewielkich nieformalnych grup.
2. Zasada przeczności – bezpieczeństwo socjalne jednostki jest bezpośrednio powiązane z odpowiedzialnością człowieka za przyszłość własną i rodziny, a nie jest tylko i wyłącznie efektem świadczeń ze strony społeczeństwa.
3. Zasada solidarności społecznej – wyższość wspólnych interesów członków społeczeństwa nad interesami poszczególnych klas, warstw lub grup.
4. Zasada partycypacji – znajduje odzwierciedlenie w organizacji życia społecznego, która zapewnia poszczególnym osobom możliwość pełnej realizacji ról społecznych, a poszczególnym grupom pozwala zająć równoprawne z innymi miejsce w społeczeństwie.
5. Zasada samorządności – prawo jednostek i grup do aktywnego udziału w istniejących instytucjach społecznych oraz tworzenia nowych instytucji w celu skuteczniejszego zaspokajania potrzeb i realizacji interesów; jest emanacją wolności i podmiotowości człowieka.
6. Zasada dobra wspólnego – działania władz publicznych, które uwzględniają korzyści i interesy wszystkich obywateli i polegają na dążeniu do kompromisów w przypadku sprzeczności celów uczestników życia społecznego.
7. Zasada wielosektorowości – równoległe funkcjonowanie publicznych podmiotów polityki społecznej, organizacji pozarządowych i instytucji rynkowych, które dostarczają środków i usług służących zaspokajaniu potrzeb społeczeństwa.

Polityka społecznego działania oparta na systemie sprecyzowanych zasad wyznacza misję i w jej kontekście określa cele, które powinny być realizowane w danym środowisku lokalnym. Są to przede wszystkim:

- dążenie do poprawy położenia materialnego i wyrównanie szans życiowych grup społeczeństwa ekonomicznie i socjalnie najslabszych;
- prowadzenie bieżących działań osłonowych;
- dostrzeganie zagrożeń społecznych z wyprzedzeniem; - dorównywanie do standardów unijnych i międzynarodowych.

Przygotowując Gminną Strategię Integracji Społecznej - dokument wskazujący kierunki działań samorządu w kształtowaniu i realizacji lokalnej polityki społecznej, należy zawsze patrzeć w kontekście wartości podstawowej, która posłużyła za fundament całego opracowania. Wartością

ta jest zasada wspierania rodziny jako najważniejszej komórki społecznej. Jest ona głównym przesłaniem niniejszego dokumentu, gdy od wspierania siły rodziny należy rozpocząć każdy rodzaj oferowanej pomocy.

1.5.2. Uwarunkowania rozwoju gminy wynikające ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025.

Misją samorządu gminy Ożarówice w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025 jest wzmacnianie rodzin, stwarzanie mieszkańcom dobrych warunków do życia i rozwoju, przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz integrowanie społeczności lokalnej. Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych przedstawionych w poniższej tabeli

Cel strategiczny 1.	Wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju	Wybrane kierunki działań 1. Pozyskiwanie nowych inwestorów, promowanie gminy przy wykorzystaniu jej walorów, tworzenie i oferowanie terenów pod działalność gospodarczą w ramach istniejącej w gminie strefy aktywności gospodarczej, oferowanie ulg podatkowych dla inwestorów.
Cele operacyjne	1. Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju. 2. Udzielanie pomocy osobom poszukującym zatrudnienia, ubogim oraz zagrożonym i dotkniętym bezdomnością. 3. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie	2. Wspieranie przedsiębiorczości, w tym małej i średniej; tworzenie warunków do rozwoju handlu i usług, w tym usług okołolotniskowych (np. transportowych, parkingowych i hotelowych). 3. Wspieranie rozwoju turystyki i rekreacji w gminie. 4. W razie potrzeby wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej w gminie, np. spółdzielni socjalnych.
Cel strategiczny 2.	Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu	1. Udzielanie osobom starszym i niepełnosprawnym wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej.
Cele operacyjne	1. Usprawnianie seniorów oraz poprawianie dostępności i jakości świadczonych im usług. 2. Tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób niepełnosprawnych.	2. Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
Cel strategiczny 3.	Zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego	1. Promowanie zdrowia oraz prowadzenie profilaktyki zdrowotnej i edukacji

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówice
Część „A” uwarunkowania

Cele operacyjne	1.Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia. 2.Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.	prozdrowotnej, w tym wśród dzieci i młodzieży. 2. Zwiększenie dostępu mieszkańcom do świadczeń z zakresu podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, w tym opieki geriatrycznej i rehabilitacji oraz usług stomatologicznych, m.in. poprzez wspieranie działań na rzecz poszerzenia zakresu usług świadczonych w funkcjonujących na terenie gminy zakładach opieki zdrowotnej.
Cel strategiczny 4.	Wzmacnianie lokalnych służb społecznych oraz rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego	1. Podjęcie działań w kierunku poprawy bazy lokalowej OPS-u. 2. W razie możliwości rozszerzenie infrastruktury socjalnej w gminie. 3. Projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy.
Cele operacyjne	1. Doskonalenie sektora pomocy społecznej w gminie. 2. Rozwijanie i wspieranie sektora pozarządowego oraz rozszerzanie współpracy z należącymi do niego organizacjami.	

1.5.3. Uwarunkowania wynikające ze Strategii Rozwoju Gminy Ożarówice na lata 2023-2030

Zgodnie z ww. Strategią misją gminy Ożarówice jest aktywizowanie działań w sferach społecznej, przestrzennej, gospodarczej, a także każdej innej, które przy wykorzystaniu posiadanych potencjałów, doprowadzą do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, wszystkich podmiotów i sektorów działających na terenie i na rzecz gminy Ożarówice.

Cele strategiczne	Kierunki działań
C 1. Stymulowanie wzrostu gospodarczego przez zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości	K 1. Kreowanie wzrostu przedsiębiorczości i innowacji K 2. Rozwój stabilnego i atrakcyjnego rynku pracy
C 2. Tworzenie odpowiednich warunków do funkcjonowania przez zwiększenie dostępności i poziomu usług publicznych	K 3. Wparcie działań na rzecz zapewnienia wysokiej jakości usług socjalnych i zdrowotnych dla mieszkańców K 4. Kreowanie aktywności i rozwój społeczeństwa obywatelskiego, oraz podnoszenie jego kompetencji, w tym działania ukierunkowane na wsparcie ludzi

	<p>młodych oraz politykę prospołeczną, prorodzinną i senioralną</p> <p>K 5. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa</p> <p>K 6. Wsparcie działań na rzecz współpracy społecznej, w tym współpracy międzysektorowej</p> <p>K 7. Stymulowanie rozwoju sportu, kultury, rekreacji i turystyki</p> <p>K 8. Wsparcie działań na rzecz wysokiej jakości edukacji</p> <p>K 9. Dostosowanie funkcjonowania wspólnoty samorządowej do potrzeb mieszkańców</p>
C 3. Kreowanie zrównoważonego rozwoju w przestrzeni publicznej, środowisku, rolnictwie	<p>K 10. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatycznych</p> <p>K 11. Wsparcie działań na rzecz rozwoju przestrzennego, w tym budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury</p> <p>K 12. Podnoszenie poziomu i zwiększenie dostępności bezpiecznej przestrzeni publicznej</p> <p>K 13. Rozwój zrównoważonego rolnictwa</p> <p>K 14. Wsparcie działań w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy</p>

1.5.4. Uwarunkowania wynikające ze Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego

W dniu 28 września 2010 na mocy Uchwały Nr LVII/528/2010 Rady Powiatu w Tarnowskich Górach w sprawie aktualizacji Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego na lata 2001 – 2015 przyjęto Strategię Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022.

Strategia jest rozległym dokumentem, w którym zawarto deklarację misji powiatu tarnogórskiego:

„POWIAT TARNOGÓRSKI – atrakcyjne miejsce stwarzające przyjazny klimat inwestycyjny dla małych i średnich przedsiębiorstw, wspierany silnymi tradycjami pracy, z wysokim poziomem edukacji, dbałością o środowisko naturalne oraz poszanowaniem wartości etycznych i moralnych. Bogate walory przyrodnicze i historyczne, a także liczne dokonania kulturalne Ziemi Tarnogórskiej i stanowią magnes przyciągający gości z kraju i zagranicy. Mieszkańcy lokalnie wzmacniają poczucie tożsamości ze swoją małą ojczyzną oraz integrują wszystkie środowiska powiatu”.

Strategia zawiera również wiele celów ogólnych i szczegółowych wraz z przedsięwzięciami i zadaniami jakie należy zrealizować by osiągnąć cele główne. Poniżej przedstawiono cele i działania, które dotyczą ochrony środowiska:

Cel operacyjny 1:

Promocja wartości zdrowotnych i rodzinnych oraz świadomości ekologicznej wśród mieszkańców powiatu.

Zadania:

- Organizacja imprez sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych, festynów, happeningów i konkursów o charakterze międzygminnym, propagujących zasady zdrowego stylu życia i ekologii,
- Prowadzenie szerokiego zakresu działań mających na celu zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego wśród mieszkańców powiatu,
- Prowadzenie wspólnych działań z mediami lokalnymi i regionalnymi w celu propagowania i upowszechniania zdrowego stylu życia mieszkańców oraz zwiększenia poczucia bezpieczeństwa publicznego.

Cel operacyjny 2:

Prowadzenie działań służących poprawie stanu środowiska przyrodniczego powiatu.

Zadania:

- Wprowadzenie zintegrowanego zarządzania środowiskowego,
- Koordynacja i organizacja gospodarki odpadami,
- Ochrona i poprawa jakości zasobów wód podziemnych i wód powierzchniowych,
- Współpraca samorządów gminnych z samorządem powiatowym w działaniach zmierzających do aktywnej ochrony wartościowych elementów krajobrazu i różnorodności przyrodniczej oraz rekultywacji terenów zdegradowanych wskutek niewłaściwego deponowania odpadów przemysłowych,
- Poprawa jakości powietrza atmosferycznego Rozwój edukacji ekologicznej.

1.5.5. Uwarunkowania wynikające ze Strategii rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020

„Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020” powstała w wyniku przeprowadzenia aktualizacji „Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2015”. Jedną z podstawowych przesłanek aktualizacji było pojawienie się kilku strategicznych dokumentów szczebla unijnego i krajowego. W wyniku aktualizacji powstał dokument o uproszczonej strukturze, przejrzysty, wykorzystujący doświadczenia minionych lat, uwzględniający zmiany uwarunkowań, które zaszły w otoczeniu, w tym przede wszystkim przystąpienie Polski do Unii Europejskiej. Sejmik Województwa Śląskiego Uchwałą z dnia 4 lipca 2005 nr II/37/6/2005 przyjął „Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020”, dokument ten jest aktualizacją przyjętej we wrześniu 2000 „Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2015”.

W ramach 3 pól strategicznych, dla których przeprowadzono analizę SWOT, zidentyfikowano po 2 priorytety dziedzinowe:

- w polu Zasoby ludzkie, równość szans i zagadnienia społeczne wyznaczono:
 - priorytet: edukacja, kultura, mobilność i aktywizacja zasobów ludzkich,
 - priorytet: integracja społeczna, bezpieczeństwo i zdrowie,
- w polu Gospodarka, innowacyjność i inne ramowe uwarunkowania wyznaczono:
 - priorytet: restrukturyzacja i rozwój gospodarki,
 - priorytet: innowacje, technologie, działalność B+R,
- w polu Infrastruktura, aspekty przestrzenne, środowisko wyznaczono:

- priorytet: ochrona i kształtowanie środowiska oraz przestrzeni,
- priorytet: transport, komunikacja i informacja.

1.5.6. Uwarunkowania wynikające ze Strategii rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2030”.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” jest aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, uchwalonej przez Sejmik Województwa Śląskiego 1 lipca 2013 roku i stanowi piątą edycję tego kluczowego dokumentu określającego cele rozwoju regionu oraz instrumenty ich realizacji w perspektywie roku 2030.

Cel strategiczny A	Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej	Wybrane kierunki działań Dywersyfikacja struktury gospodarczej i rozwój gospodarki 4.0, w tym wsparcie procesów automatyzacji, uelastycznienia i digitalizacji produkcji przedsiębiorstw oraz wzmocnienie kompetencji aktualnych i przyszłych kadr przemysłu.
Cele operacyjne	A.1. Konkurencyjna gospodarka; A.2. Innowacyjna gospodarka; A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość.	Rozwój infrastruktury ułatwiającej lokowanie i prowadzenie działalności gospodarczej, w tym stref aktywności gospodarczej, Polskiej Strefy Inwestycji, parków technologicznych, przemysłowych oraz klastrów ze szczególnym uwzględnieniem klastrów ze statusem Krajowego Klastra Kluczowego. Rozwój i aktywizacja oraz przyciąganie zasobów ludzkich, w szczególności w obszarach regionalnych i inteligentnych specjalizacji oraz przemysłów kreatywnych.
Cel strategiczny B.	Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca	Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych.
Cele operacyjne	B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych; B.2. Aktywny mieszkaniec; B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki.	Podniesienie jakości infrastruktury placówek ochrony zdrowia (w szczególności w obszarach deficytowych) oraz podniesienie jakości obsługi pacjentów, w tym wykorzystanie nowoczesnych technologii. Aktywna profilaktyka i zapewnienie kompleksowości usług medycznych, w szczególności w zakresie chorób

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówce
Część „A” uwarunkowania

		<p>cywilizacyjnych i wynikających ze zmian demograficznych.</p> <p>Tworzenie atrakcyjnych warunków pracy dla pracowników związanych z ochroną zdrowia, w tym wsparcie dla podnoszenia kwalifikacji oraz kształcenie nowych kadr.</p>
Cel strategiczny C	Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni	Rekultywacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych oraz zagospodarowanie terenów i obiektów poprzemysłowych m.in. na cele środowiskowe, gospodarcze, kulturalne, rekreacyjne.
Cele operacyjne	<p>C.1. Wysoka jakość środowiska;</p> <p>C.2. Efektywna infrastruktura;</p> <p>C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu.</p>	<p>Poprawa jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych, szczególnie centrów miast oraz osiedli mieszkaniowych i starych dzielnic.</p> <p>Adaptacja terenów miejskich i wiejskich do zmian klimatu, w tym wsparcie opracowania i wdrażania miejskich planów adaptacji, rozwój błękitno-zielonej infrastruktury oraz zintegrowanych miejskich ekosystemów.</p> <p>Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym poprawa standardu energetycznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej.</p> <p>Rozwój zrównoważonego budownictwa mieszkaniowego, w tym tworzenie i wdrażanie instrumentów wspierających rodziny w zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, z uwzględnieniem racjonalizacji świadczenia usług publicznych.</p>
Cel strategiczny D.	Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym	

Cele operacyjne	D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny; D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu; D.3. Nowoczesna administracja publiczna.	Wspieranie rozwoju zróżnicowanych i wysokiej jakości usług publicznych dostępnych dla wszystkich mieszkańców regionu.
-----------------	--	---

2. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE TERENÓW, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

2.1. Dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenu

Na terenie gminy Ożarówice znajduje się siedem sołectw:

1. Tąpkowice i Niezdara – zlokalizowane są przy drodze Świerklaniec - Siewierz. Sołectwo Niezdara graniczy ze zbiornikiem Kozłowa Góra;
2. Zendek – zlokalizowane jest w północnej części Gminy i usytuowane jest równolegle do rzeki Brynicy, w odległości 7-8 km powyżej zbiornika Kozłowa Góra;
3. Ożarówice – położone są na północny wschód od Tąpkowic i na południowy zachód od sołectwa Zendek. Sołectwo to położone jest na dwóch zboczach. Przez centrum przepływa potok bez nazwy a przez południową granicę potok Ożarowski;
4. Pyrzowice – położone w bezpośrednim sąsiedztwie Ożarowic. Przez południową część sołectwa przepływa potok Ożarowski;
5. Celiny – zlokalizowane w pobliżu skrzyżowania lokalnych dróg: Świerklaniec – Siewierz i Siemonia – Pyrzowice;
6. Ossy – jest to sołectwo położone na południowym krańcu obszaru administracyjnego Gminy, na lewym brzegu jeziora Świerklanieckiego (zbiornik Kozłowa Góra).

Gmina leży w zlewni rzeki Brynicy co wymusza konieczność szczególnej ochrony wód. Obecność na terenie gminy terenów leśnych oraz użytków zielonych ma korzystne oddziaływanie bioklimatyczne. Nie występują tu duże zakłady przemysłowe wytwarzające odpady uciążliwe dla środowiska.

Na terenie gminy prowadzą działalność różnego rodzaju firmy usługowe, przedsiębiorstwa oraz zakłady produkcyjne, w tym o znaczeniu ponadlokalnym. Z uwagi na położenie przy istotnym układzie komunikacyjnym w skali regionu – chodzi tutaj głównie o drogi oraz lotnisko, niewielką odległość od Tarnowskich Gór i innych miast gęsto zaludnionego Górnego Śląska, istniejące bogactwo kulturowe i przyrodnicze. Gmina Ożarówice jest atrakcyjna dla stałego zamieszkania,

dla turystyki i wypoczynku, jak również dla prowadzenia działalności gospodarczej, w tym dla obsługi ruchu tranzytowego.

2.2. Struktura użytkowania terenu na podstawie mapy ewidencyjnej

(suma powierzchni poszczególnych konturów klasyfikacyjnych)¹

Lp.	Wyszczególnienie	Powierzchnia	Udział procentowy
1.	Powierzchnia całkowita Gminy Ożarówice	4588	100
2.	Użytki rolne razem	3 099	67
3.	Grunty orne	1 635	35
4.	Lasy i grunty leśne	638	14

3. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

Określony w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym „*ład przestrzenny*”, to takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycje estetyczne.

Osiągnięcie tego rodzaju przestrzeni jest trudne, a ocena uzyskanego ładu przestrzennego będzie zawsze subiektywna. Analiza stanu zagospodarowania Gminy Ożarówice wykazuje, że uzyskanie ładu przestrzennego realizowane jest głównie poprzez niedopuszczanie do rozproszenia zabudowy bazując na uzupełnieniu istniejącej zabudowy na zasadzie kontynuacji układu urbanistycznego i formy zabudowy.

Istniejąca struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Ożarówice jest układem powiązanych ze sobą 7 sołectw, które związane są z wsią gminną jaką są Ożarówice. Obszary te wyróżniają się dzięki cechom przestrzenno-funkcjonalnym oraz okresom ich powstawania.

Działania mające wpływ na zachowanie ładu przestrzennego:

- kształtowanie zwartych, czytelnie wyodrębnionych obszarów o podobnym charakterze użytkowania terenu (stref funkcjonalnych) – poprzez zagospodarowanie i użytkowanie terenów zgodnie z kierunkami zmian przeznaczenia,
- kształtowanie układu drogowego o prawidłowej hierarchii i parametrach,
- ochrona historycznych układów urbanistycznych poszczególnych wsi oraz eksponowanie obiektów posiadających walory kulturowe i historyczne, szczególnie wpisanych do rejestru zabytków,
- kształtowanie przestrzeni publicznych w sposób zapewniający: ich funkcjonalność, sprzyjającą ożywieniu kulturalnemu i wytwarzaniu więzi społecznych, wysokie walory estetyczne,

- kształtowanie zespołów zabudowy w sposób zapewniający: eliminowanie funkcji konfliktowych, wspólny charakter urbanistyczno-architektoniczny, prywatność oraz poczucie bezpieczeństwa osobistego i mienia.

4. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

4.1. Stan środowiska

4.1.1. Położenie geograficzne

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego (1998), obszar Gminy Ożarówice znajduje się w podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska, makroregionie Wyżyna Śląska, w obrębie mezoregionu Garb Tarnogórski.

Najniżej położony punkt znajduje się w zachodniej części Gminy na rzece Brynicy na poziomie Zbiornika Kozłowa Góra (ok. 277,2 m n.p.m.), zaś najwyższy położony punkt znajduje się na wschód od Tapkowic (331,3 m n.p.m.). Maksymalna różnica wysokości w obrębie Gminy Ożarówice wynosi 54,1 m.

Lokalizacja Gminy Ożarówice
na tle mapy fizyczno-geograficznej Polski
1:50 000

4.1.2. Budowa geologiczna

Przypowierzchniową warstwę skorupy ziemskiej budują utwory triasu, jury oraz czwartorzędu. Utwory triasu zalegają na skałach starszych ciąglą pokrywą o miąższości ok. 100 - 200 m. W spągu serii triasu (pstry piaskowiec) występują piaski i słabozwięzłe piaskowce oraz iły. Utwory te odsłaniają się na powierzchni na stokach wzgórz w rejonie Niezdary i Ossów.

Najstarsza seria osadów morskich zaliczana do górnego pstrego piaskowca (retu) jest dwudzielna. Dolną część stanowią wapienie piaszczyste i dolomity margliste, których wychodnie znajdują się na stokach garbu w rejonie Podtapkowic i Tapkowic, na wzgórzu w rejonie Pyrzowic, ciągną się wzdłuż niższych partii garbu na północ oraz, miejscami, na południe od Ożarówic. Wapienie i dolomity retu występują również w środkowo – wschodniej części terenu lotniska, a także między Zendkiem i doliną Cieczówki. W miejscach tych przykryte są piaszczystą pokrywą rozmytych osadów czwartorzędu o miąższości ok. 1-2 m. Górną część osadów retu tworzy seria wapieni gruboławicowych dolomitycznych i wapieni jamistych. Budują

one wierzchołki wzgórz w Ożarówicach i powierzchnię lotniska w Pyrzowicach (także pod cienką warstwą piaszczystego podglebia).

Serię triasu środkowego (wapień muszlowy) rozpoczynają warstwy gogolińskie, wykształcone w postaci wapieni płytowych, falistych, zlepieńcowatych i komórkowych. W ich spągu występuje warstwa wapieni zawierających dużą ilość skamieniałych łodyg liliowców. Budują one najwyżej położoną część rejonu Zendka.

Serię triasu kończą ility kajpru (retyk) podrzędnie zawierające wkładki brekcji lisowskiej, zachowane w obniżeniach powierzchni stropu triasu, w rejonie Celin oraz pod północną częścią lotniska, Kolonią Niwy i doliną Czeczówki. Skąły te pokryte są osadami czwartorzędu.

Z końcem triasu zakończyła się sedymentacja osadów morskich. Obszar został wyniesiony podczas starokimeryjskiej fazy górotwórczej. Nastąpił okres rozwoju rzeźby, głównie krasowej na skałach węglanowych w tropikalnych warunkach lądowych. Powstały wówczas liczne leje i zapadliska krasowe. Zerodowana powierzchnia stropu triasu znalazła się w zasięgu krótkotrwałej transgresji morza w dolnej jurze (lias), podczas której w obniżeniach odłożone zostały glinki ogniotrwałe, żwiry, zlepieńce i iłolupki. Pozostałości tych utworów występują obecnie przy powierzchni terenu w Ożarówicach i na wschód od Pyrzowic.

Utwory mezozoiczne tworzą monoklinę zapadającą w kierunku północno-wschodnim pod kątem 2-5°, nachyloną oraz pociętą siecią uskoków podczas głównych ruchów górotwórczych orogenezy alpejskiej. Przebieg głównego systemu uskoków ma ogólny kierunek wschód – zachód, druga generacja uskoków ma przebieg nieregularny, najczęściej biegną prawie prostopadłe do uskoków głównych. W nawiązaniu do linii tektonicznych rozwinęły się kopalne doliny rzeczne, o przebiegu zbieżnym z dolinami współczesnej sieci rzecznej.

Utwory czwartorzędowe wykształcone są najczęściej w postaci piasków i żwirów sandrowych. Zostały one osadzone podczas zlodowacenia Odry, wyznaczając maksymalny jego zasięg. Holocen reprezentują także piaszczyste i mułkowe osady rzeczne, pokrywające dna dolin.

4.1.3. Wybrane elementy klimatu

Położenie Gminy w środkowym pasie południkowym Polski sprawia, że docierają tu masy powietrza wilgotnego z Atlantyku i masy suchego powietrza kontynentalnego ze wschodu. Ścieranie się tych mas powoduje przejściowość klimatu w regionie, wyrażającą się dużą zmiennością warunków pogodowych. Obszar charakteryzują następujące warunki:

- 1) średnia temperatura stycznia wynosi $-3,0^{\circ}\text{C}$,
- 2) średnia temperatura lipca około $17,2^{\circ}\text{C}$,
- 3) średnia temperatura roczna $7,6-7,7^{\circ}\text{C}$,
- 4) dni z przymrozkami od 112 do 130, 5) dni mroźnych ok. 20-40,
- 6) ostatnie przymrozki wiosenne występują najczęściej w końcu kwietnia lub na początku maja,
- 7) czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi ok. 50 dni,
- 8) okres wegetacyjny trwa od 200 do 210 dni, 9) opady atmosferyczne zróżnicowane, do 800 mm/rok, 10) przeważają wiatry południowo-zachodnie i zachodnie.

Przy charakterystyce klimatycznej szczególnie istotne są warunki opadowe na analizowanym obszarze, od których zależy ilość wody pozostającej w obiegu. Dla obszaru Gminy Ożarówice reprezentatywne są cztery posterunki opadowe IMiGW położone poza jej granicami: Brynica od zachodu, Świerklaniec od południo-zachodu, Targoszyce od południowschodu i Woźniki od północy. Średnie roczne sumy opadów atmosferycznych kształtują się w granicach od 675 mm

(Targoszyce) do 746 mm (Woźniki). Natomiast w latach ekstremalnych zanotowano następujące sumy roczne: w latach wilgotnych - 910-1092 mm i suchych – 479-567 mm. Stosunek maksymalnych do minimalnych rocznych sum opadów jest bardzo wyrównany i zawiera się w granicach 1,9-2,2, co wskazuje na dużą stabilność warunków występowania opadów w skali regionu.

4.1.4. Powietrze atmosferyczne

Wieloletnie oceny jakości powietrza - klasyfikacja stref, przeprowadzane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska dowodzą, że w okresie od 2005 do 2009 r. powietrze na terenie gminy utrzymywało się na poziomie Klasa B3 – jest to najniższa ocena jakości powietrza.

W Gminie Ożarówice brak jest stacji monitoringu jakości powietrza. Taka stacja zlokalizowana jest w Tarnowskich Górach przy ul. Litewskiej.

Raport jakości powietrza: raport roczne za rok 2012:

Parametr	Jedn ostka	Nor ma	Miesiąc												Rok
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Pył zawieszony (PM10)	µg/m ³	40	31	84	45	26	23	22	19	26	21	40	64	93	40
Benzo (a)pir En	ng/m ³	1	9,41	15,42	5,21	3,15	0,57	0,42	0,31	0,37	1,49	4,89	14,16	23,94	6,25
Ołów (Pb) w PM10	µg/m ³	0,5	0,05	0,1	0,08	0,04	0,04	0,02	0,03	0,02	0,02	0,06	0,06	0,08	0,08
Arsen (As) w PM10	ng/m ³	6	2,89	6,97	1,0	1,1	1,6	1,0	1,0	1,0	1,0	1,7	2,78	4,37	2,13
Kadm (Cd) w PM10	ng/m ³	5	1,72	2,21	2,26	2,51	2,43	0,46	0,55	0,33	2,49	1,45	2,37	1,69	1,7
Nikiel (Ni) w PM10	ng/m ³	20	1,0	2,52	1,41	1,0	1,0	1,0	1,0	2,56	1,26	2,31	1,78	1,54	1,54

4.1.5. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Czynnikiem w znacznym stopniu oddziałującym na poziom życia jest stan czystości powietrza. W ochronie powietrza przed zanieczyszczeniem występują dwa główne problemy o różnym stopniu trudności i różnych barierach utrudniających lub ograniczających ich rozwiązywanie.

Pierwszym jest zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza substancjami pyłowymi, powstającymi w wyniku spalania paliw i stosowania różnych technologii przemysłowych. Drugi problem to zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza substancjami gazowymi.

Zanieczyszczenia to substancje, które ze względu na swoje właściwości zmieniają średni skład atmosfery. Substancje te są usuwane z atmosfery poprzez procesy fizyczne albo poprzez reakcje chemiczne, w których powstają inne związki będące często również zanieczyszczeniami tzw. zanieczyszczenia wtórne lub dzięki procesom biologicznym.

Zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy Ożarówice spowodowane są głównie przez następujące czynniki:

- emisję zorganizowaną pochodząca ze źródeł punktowych i powierzchniowych, – duże zagęszczenie zabudowy (niska emisja, utrudnione warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń),
- emisję niezorganizowaną, np. wypalanie traw,
- gęstą sieć dróg,
- emisję transgraniczną (spoza terenu gminy).

Podstawowym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja substancji toksycznych pochodzących z procesów spalania paliw stałych, ciekłych i gazowych w celach energetycznych i technologicznych.

Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń powietrza w procesach przemysłowych są procesy spalania paliw dla potrzeb technologicznych oraz grzewczych. Przyczynami tego są przede wszystkim przestarzałe urządzenia wytwórcze, nisko sprawne instalacje ochrony środowiska, jak też spalanie niskiej jakości paliw.

Praktycznie wszystkie składniki spalin, z wyjątkiem azotu i pary wodnej są zanieczyszczeniami powietrza. Część z nich należy do składników mniej toksycznych, choć wywołujących dalekosiężne skutki klimatyczne, ale pozostała większość to bardzo szkodliwe związki bezpośrednio zagrażające człowiekowi, zwierzętom i roślinności.

Podstawową masę zanieczyszczeń odprowadzanych do atmosfery stanowi dwutlenek węgla. Jednak najbardziej uciążliwe składniki spalin to przede wszystkim dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pył. W mniejszych ilościach emitowane są również chlorowódz, różnego rodzaju węglowodory aromatyczne i alifatyczne oraz związki węgla elementarnego w postaci sadzy. Wraz z pyłem emitowane są również metale ciężkie, pierwiastki promieniotwórcze i benzo (α)piren, który uznawany jest za jedną z bardziej znaczących substancji kancerogennych, co przy występujących stężeniach stwarza istotne ryzyko zdrowotne dla mieszkańców. Przy spalaniu odpadów z produkcji tworzyw sztucznych opartych na polichloroku winylu do atmosfery mogą dostawać się substancje chlorowcopochodne, a wśród nich dioksyne i furany.

Oprócz szkodliwego oddziaływania na środowisko naturalne i zdrowie ludzi, emisje zanieczyszczeń do powietrza powodują straty gospodarcze. Stopień oddziaływania na środowisko zależy od wielu czynników oraz od odporności organizmów na zanieczyszczenia. Również nie do pominięcia są czynniki klimatyczne takie jak: temperatura, nasłonecznienie, wilgotność powietrza czy prędkość wiatru. Żadne z zanieczyszczeń nie występuje pojedynczo, w formie wyizolowanej i rzadko które nie podlega w powietrzu dalszym przemianom. Poza tym w działaniu zanieczyszczeń na organizmy żywe obserwuje się występowanie zjawiska synergizmu, tj. działania skojarzonego, wywołującego efekt większy, niżby to wynikało z sumy efektów poszczególnych składników.

Ze źródeł emisji poza przemysłowych coraz istotniejszą rolę odgrywają źródła emisji niskiej związanej z eksploatacją w okresie zimowym palenisk węglowych z kotłowni wbudowanych w domach mieszkalnych i użyteczności publicznej.

Paliwa stałe są i jeszcze przez długi okres czasu będą podstawowym nośnikiem energii, wobec czego szczególną uwagę należy zwrócić na zagadnienia ograniczenia emisji zanieczyszczeń w procesie ich spalania, a więc na kierunki modernizacji samych źródeł ciepła, substytucję paliw, wprowadzenie nowych technik i technologii spalania, a także sprawdzone metody oczyszczania spalin i utylizacji odpadów paleniskowych. Należy zwrócić uwagę na możliwość wykorzystania czystych źródeł energii oraz źródeł odnawialnych. Racjonalizacja wytwarzania i użytkowania

ciepła jest najprostszą i najefektywniejszą metodą ochrony środowiska w wyniku bezpośredniego ograniczenia zużycia paliwa.

Na terenie gminy część budynków jednorodzinnych podłączonych jest do sieci gazowej, przy czym niewiele z nich, z przyczyn ekonomicznych, korzysta z gazu do celów grzewczych. Pozostałe budynki korzystają z domowych kotłowni węglowych opalanych najczęściej niskogatunkowym węglem. Zanieczyszczenia emitowane są kominami o wysokości około 10 m, co powoduje rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń po najbliższej okolicy.

Analizując przyczyny dużego udziału węgla w ilości zużywanych nośników energii należy uwzględnić czynniki ekonomiczne i dostępność do innych źródeł energii. Najtańszym paliwem dla mieszkańców jest drewno i odpady z jego przeróbki oraz węgiel. Koszty gazu sieciowego są porównywalne z kosztami ciepła z kotłowni. Natomiast pozostałe nośniki ciepła, które są przyjazne dla środowiska tj. gaz propan – butan, olej opałowy i energia elektryczna są znacznie droższe i dlatego ich stosowanie ogranicza się głównie do rejonów nie zgazyfikowanych oraz położonych z daleka od sieci ciepłej.

Drugim źródłem emisji jest wykorzystanie paliw płynnych do napędzania silników spalinowych w pojazdach samochodowych, maszynach rolniczych, budowlanych, w kolejnictwie i w silnikach lotniczych gdzie podczas spalania paliw emitowanych jest wiele zanieczyszczeń. Istotnym elementem emisji w tym zakresie jest również emisja powstająca w obrocie tymi paliwami występująca głównie w czasie tankowania oraz przeładunku. Na skutek czynności eksploatacyjnych do atmosfery emitowane są węglowodory.

Wnioski:

Działania zmierzające do ograniczenia emisji substancji szkodliwych do powietrza należy prowadzić w kilku kierunkach.

- Dla obniżenia niskiej emisji obszarowej z lokalnych źródeł ciepła, jako najbardziej uciążliwej dla środowiska, należy poddawać procesowi termo renowacji budynki.
- Modernizować kotłownie lokalne.
- W zakresie edukacji ekologicznej należy ukierunkować się na poprawę sposobu komunikowania się ze społeczeństwem, co zmierza do uzyskania większej akceptacji systemów zaopatrzenia w ciepło.
- W zakresie ograniczenia emisji zorganizowanej należy przestrzegać obowiązujące przepisy w zakresie ochrony powietrza.
- Ustalić, iż w planach zagospodarowania przestrzennego zostaną wydzielone tereny pod realizację zorganizowanej działalności inwestycyjnej, zakładów rzemieślniczych (mogących być potencjalnymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza).
- Na wyznaczonych terenach nie dopuszczać lokalizacji obiektów uciążliwych dla środowiska ze względu na profil działalności lub technologię produkcji, która może stanowić potencjalne źródło emisji zanieczyszczeń powietrza.
- W zakresie ograniczenia emisji ze środków transportu należy modernizować układ komunikacyjny gminy i wyprowadzić ruch tranzytowy poza obszar gęstej zabudowy.

4.1.6. Klimat akustyczny

Międzynarodowy Port Lotniczy „Katowice” w Pyrzowicach stanowi najistotniejsze źródło hałasu w najbliższym otoczeniu. Najbliżej położone tereny, w tym mieszkalne, narażone są na wpływ hałasu lotniczego, przekraczającego wartości dopuszczalne określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2012 nr 0 poz. 1109), w związku z powyższym dla tych terenów

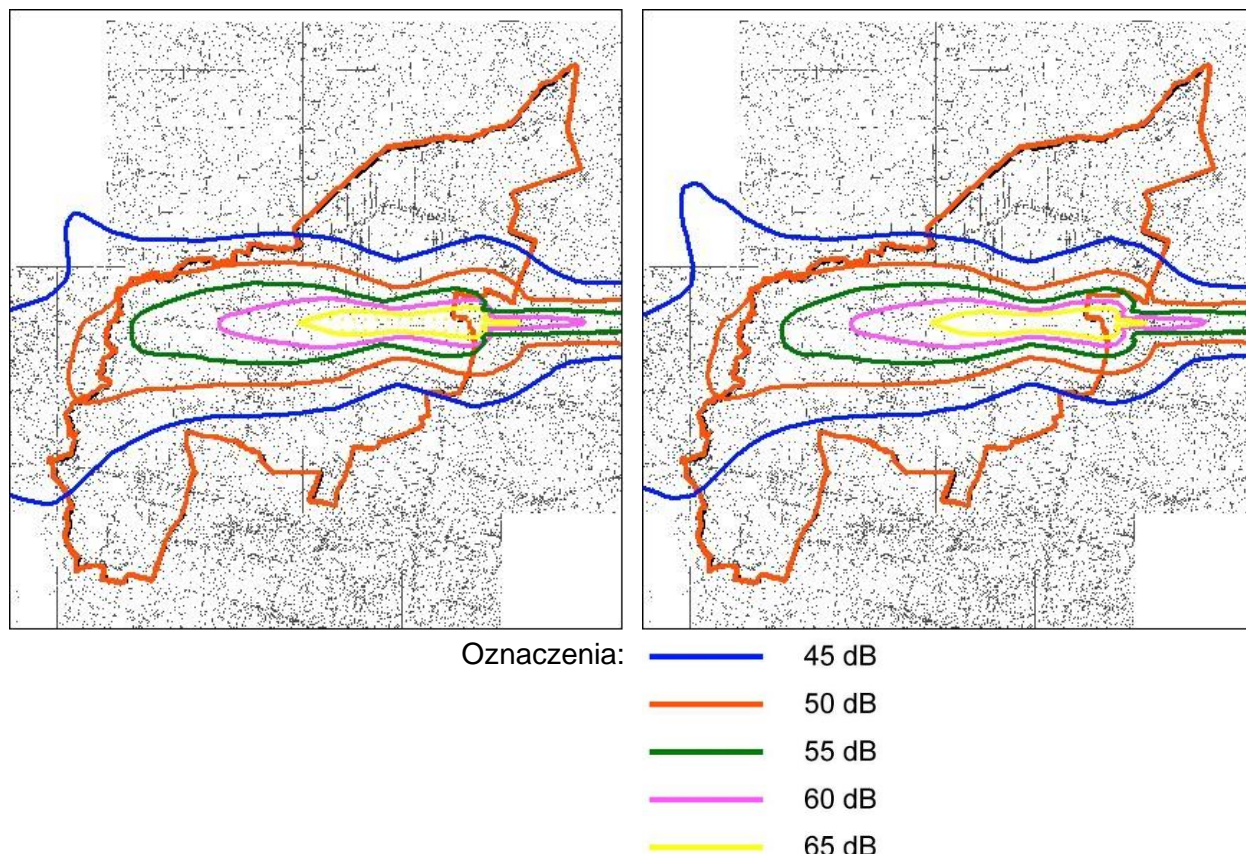
ustanowiono obszar ograniczonego użytkowania (Uchwała Nr III/27/3/2008 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 27 sierpnia 2008 roku). Obszar ten obowiązywał do dnia 15 listopada 2008 roku i wygał z chwilą zmiany podstawy prawnej tj. wejścia w życie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późniejszymi zmianami). Granicę zewnętrzną obszaru wyznaczono na podstawie prognozowanych izolinii równoważnego poziomu dźwięku dla pory nocnej $L_{AeqN} = 50$ dB, a granicę wewnętrzną stanowiła granica terenu Międzynarodowego Portu Lotniczego „Katowice” w Pyrzowicach. Uchwalony obszar ograniczonego użytkowania zajmował powierzchnię 15,89 km².

Na etapie przygotowania wniosku o ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania, w otoczeniu lotniska przeprowadzono pomiary hałasu. Pomiary prowadzone były w okresie sierpień – październik 2007 r. Na podstawie przeprowadzonych pomiarów stwierdzono znaczną ilość przekroczeń w porze nocnej – co jest skutkiem porównywalnego poziomu emisji hałasu w czasie operacji lotniczych zarówno w porze dnia, wieczoru jak i nocy. Zdarzenia dźwiękowe startów, lądowań, kołowań na terenie lotniska mają porównywalny poziom akustyczny bez względu na porę doby. Ponadto ilość operacji lotniczych w porze nocnej jest zawarta w mniejszym okresie czasu (8 godzin nocy). Sprawozdanie z przeprowadzonych pomiarów załączono do niniejszego raportu.

Oprócz lotniska, znaczny wpływ na klimat akustyczne otoczenia mają pobliskie szlaki komunikacyjne, w tym autostrada A1, droga ekspresowa S1 stanowiąca dojazd do MPL „Katowice” oraz drogi krajowe i wojewódzkie. Aktualnie trwają prace nad projektem poszerzenia obszaru ograniczonego użytkowania. Planowany wzrost poziomu hałasu obrazują poniższe grafiki.

Rozkład hałasu powodowanego przez starty i Rozkład hałasu powodowanego przez starty i lądowania samolotów w porcie lotniczym lądowania samolotów w porcie lotniczym

Katowice – pora dnia Katowice – pora nocy

4.1.7. Ochrona przed hałasem

Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie jak i na zmniejszaniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Dopuszczalne wartości poziomu hałasu w środowisku określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. (Dz.U. z 2014 poz. 112). Wartości obowiązujące dla terenów omawianych i sąsiadujących z rozpatrywanymi podano w poniższej tabeli.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami $L_{aeq D}$ i $L_{aeq N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalenia i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby:

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówice
Część „A” uwarunkowania

Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
	Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	Laeq D przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	Laeq N przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	Laeq D przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	Laeq N przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ²⁾ d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68	60	55	45

Objaśnienia:

- 1) Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.
- 2) W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.
- 3) Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców pow. 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Obiekty przemysłowe, ruch drogowy, kolejowy i lotniczy stanowią główne źródła emisji hałasu do środowiska, a tym samym kształtują klimat akustyczny w rejonie ich oddziaływania. Hałas

wywołuje zmęczenie, złe samopoczucie, utrudnia wypoczynek, może prowadzić do częściowej lub całkowitej utraty słuchu. Ponadto powoduje poważne zmiany psychosomatyczne, jak zagrożenie nadciśnieniem, zaburzenia nerwowe, zaburzenia w układzie kostno-naczyniowym.

Na terenie gminy mamy do czynienia z obszarami, w których nadmierny hałas przenikający do środowiska kształtuje klimat akustyczny, z drugiej strony występują miejsca, które nie są narażone na jakąkolwiek formę oddziaływania akustycznego związanego z działalnością człowieka.

Hałas przemysłowy

Na terenie gminy Ożarówice znajduje się kilka obiektów przemysłowych. Ponadto funkcjonują podmioty gospodarcze oferujące usługi o charakterze komercyjnym w tym jednostki handlu detalicznego, spółki prawa handlowego, osoby fizyczne.

Na hałas przemysłowy wpływają wszelkie źródła hałasu znajdujące się na terenie zakładu przemysłowego, zarówno na otwartej przestrzeni (punktowe źródła hałasu), jak i w budynkach (wtórne źródła hałasu). Punktowymi źródłami hałasu są wentylatory, czerpnie, sprężarki itp. usytuowane na zewnątrz budynków. Źródłem hałasu wtórnego są obiekty budowlane w tym produkcyjne, w których hałas pochodzący od pracy maszyn i urządzeń emitowany jest do środowiska przez ściany, strop, okna i drzwi. Ponadto prace dorywcze wykonywane poza budynkami produkcyjnymi jak np. cięcie, kucie, a także obsługa zakładów przez transport kołowy stanowią dodatkowe źródło hałasu.

Hałas drogowy

Każdy układ drogowy stanowi o rozwoju danego regionu i powiązaniach z innymi ośrodkami. Układ drogowy gminy Ożarówice powiązany jest z sołectwami gminy, ośrodkami o randze lokalnej (Świerkłaniec) i regionalnej (miasto powiatowe Tarnowskie Góry), a pośrednio z ośrodkami o znaczeniu wojewódzkim (Katowice). Powiązania te zapewniają:

- powiązanie międzynarodowe – autostrada A1,
- z miastem powiatowym Tarnowskie Góry - droga krajowa nr 78, - ze Świerkłańcem - droga krajowa nr 78.

Układ linii autobusowych i komunikacja samochodowa indywidualna stanowią podstawowe systemy transportowe przewozów pasażerskich w gminie. Znaczną część dróg cechują niskie parametry techniczne i zły stan nawierzchni. Obecnie mamy do czynienia z gwałtownym rozwojem motoryzacji. Konsekwencją tego jest:

- stały wzrost natężenia ruchu,
- rozciąganie się godzin szczytu komunikacyjnego, aż do 22⁰⁰ włącznie,
- powstanie nowych obszarów będących w zasięgu uciążliwości hałasu, - wzrost populacji zamieszkałych przy głównych drogach i ulicach, - wzrost uciążliwości hałasu na terenach wypoczynkowych.

Hałas kolejowy

Przez gminę przebiega linia kolejowa nr 182 (obecnie poddana rewitalizacji i odbudowie). Po jej uruchomieniu, w porze nocnej hałas pochodzący od linii kolejowej może przekraczać dopuszczalną wartość 56 dB (pora nocna) w odległości do około 80 m od osi torów. Generalnie w całej Polsce hałas kolejowy kształtuje się na jednakowym poziomie. Lokalnie mogą wystąpić niekorzystne zmiany ze względu na:

- stan infrastruktury (torowiska),
- prędkości przejazdu,
- rodzaju taboru kolejowego,
- stanu taboru kolejowego,
- położenia torowiska (nasyp, wawóz, teren płaski).

Hałas lotniczy

W gminie znajduje się Międzynarodowy Port Lotniczy „Katowice”. Samoloty, śmigłowce charakteryzują się bardzo wysokim poziomem emitowanego dźwięku. Droga rozprzestrzeniania się fali dźwiękowej uniemożliwia zastosowanie skutecznych zabezpieczeń przed hałasem, stąd też emisja hałasu obejmuje stosunkowo duże powierzchnie terenu. Głównymi źródłami hałasu związanymi z funkcjonowaniem lotnika są starty i lądowania samolotów oraz operacje naziemne jak grzanie czy próby silników. Utworzone w ostatnim dziesięcioleciu korytarze powietrzne dla krajowego i międzynarodowego lotniczego ruchu pasażerskiego wpływają na klimat akustyczny gminy.

Rozkład hałasu po rozbudowie portu lotniczego zamieszczono w pkt. 4.1.6. Klimat akustyczny.

Wnioski:

Realizując działania w zakresie poprawy klimatu akustycznego w aspekcie ochrony środowiska przed hałasem należy dążyć by:

- Działania na rzecz ochrony środowiska przed hałasem skoncentrować na obniżeniu uciążliwości powodowanych przez komunikację.
- Działaniami zapobiegawczymi objąć trasy komunikacyjne podejmując inwestycje drogowe w dziedzinie infrastruktury.
- Ograniczyć rozprzestrzenianie się hałasu komunikacyjnego w drodze przedsięwzięć technicznych (zadrzewienia, ekrany akustyczne, wymiana okien).
- Modernizując drogi doprowadzić je do parametrów zbliżonych do normatywnych o określonej strukturze nawierzchni (asfalty porowate, „ciche asfalty”).
- Dążyć do utrzymania ruchu tranzytowego poza terenami mieszkaniowymi i terenami atrakcyjnymi krajobrazowo.
- Rozbudowę istniejących oraz budowę nowych parkingów prowadzić z utrzymaniem standardów ochrony przed hałasem.
- Ustalić, iż w planach zagospodarowania przestrzennego zostaną wydzielone tereny pod realizację zorganizowanej działalności inwestycyjnej, zakładów rzemieślniczych (mogących być potencjalnymi źródłami hałasu do środowiska).
- Na wyznaczonych terenach nie dopuszczać lokalizacji obiektów uciążliwych dla środowiska ze względu na profil działalności lub technologię produkcji, która może stanowić potencjalne źródło hałasu.

4.2. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

4.2.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Jakość istniejących zasobów środowiskowych zwłaszcza zasobów glebowych na terenie Gminy Ożarówice ma istotne znaczenie nie tylko z punktu widzenia potrzeb produkcji rolniczej, ale także ze względu na walory turystyczno-rekreacyjne. Użytki rolne w granicach Gminy Ożarówice zaliczane są w trzystopniowej skali lokalizacji produkcji A,B,C do strefy B i w bardzo niewielkim stopniu do strefy A. W strefie A produkcja rolna może być prowadzona bez ograniczeń, natomiast w strefie B występują ograniczenia upraw żywności i wskazane jest przekwalifikowanie upraw.

Grunty orne zbudowane są z gleb klas od IVa do VIz. Klasa IVa są to gleby orne średnie. Plony roślin są na ogół średnie nawet gdy gleby znajdują się w dobrej kulturze, zależą jednak od ilości i rozkładu opadów atmosferycznych. Gleby tej klasy są albo za ciężkie albo za lekkie. W sprzyjających warunkach atmosferycznych, dobrych warunkach wilgotnościowych i dobrej kulturze mogą dać zadowalające plony pszenicy, buraków cukrowych i koniczyny. Klasa VIz znaczy, że część tych ziem zakwalifikowano do zalesienia. Łąki występujące w Gminie Ożarowice pokryte są glebami torfami atlantyckimi i glebami murszowymi co czyni je podmokłymi w czasie deszczu i suchymi w porze bezdeszczowej. Na pozostałym obszarze Gminy występują gleby klas IV, V i VI.

Pierwiastki chemiczne wprowadzane są do gleby z różnych źródeł, są to przede wszystkim związki pochodzące z niewłaściwie użytych nawozów mineralnych, złej kultury roli, źródłem zanieczyszczeń są także przemysłowe emisje pyłów lub wraz z opadem w postaci tzw. kwaśnych deszczów. Do najbardziej szkodliwych należą związki siarki, które opadają w postaci kwasu siarkowego i mogą powodować bardzo szybkie zakwaszenie gleby. Inne zanieczyszczenia gazowe to tlenek węgla i związki azotu. Łąki występujące w Gminie Ożarowice pokryte są glebami torfami atlantyckimi i glebami murszowymi, co czyni je podmokłymi w czasie deszczu i suchymi w porze bezdeszczowej.

Występuje duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych. Średnio na jedno gospodarstwo przypada od kilku do kilkunastu pól. Według danych z 2002 roku tylko 12 gospodarstw przekracza powierzchnię 10 ha, natomiast około 70% gospodarstw nie przekracza powierzchni 1 ha. Aktualnie bardzo duża ilość gospodarstw (około 63%) nie prowadzi produkcji, jest to niekorzystne zjawisko, ze względu na odłogowanie pól, co powoduje ubożenie gleby i zmniejszanie się wartości uprawowej gruntów ornych. W około 35% gospodarstw prowadzona jest produkcja wyłącznie i głównie na własne potrzeby. Uprawiane są przede wszystkim ziemniaki, żyto, mieszanki zbożowe, ziemniaki, jęczmień jary i owies. W gospodarstwach prowadzona jest hodowla:

- bydła – 904 szt (w tym krowy - 304 szt),
- trzody chlewnej - 345 szt
- kur – 58 829 szt (w tym nioski 3 413 szt).

Z danych zamieszczonych w Programie Ochrony Środowiska z roku 2002 roku wynika, iż większa część gleb na terenie Gminy wykazywała odczyn kwaśny i bardzo kwaśny, co spowodowane było zanieczyszczeniami pochodzącymi z Huty Cynku z Miasteczka Śląskiego oraz niewłaściwym użytkowaniem nawozów mineralnych przez rolników. Trzeba jednak pamiętać, iż gleby żyzne a niedostatecznie i nieumiejętnie nawożone oraz źle uprawiane mogą stracić swoją żyzność i odwrotnie gleby dotychczas słabe mogą stać się żyznymi przez regularne i właściwe nawożenie oraz właściwą uprawę roli.

4.2.2. Leśna przestrzeń produkcyjna

Ogólna powierzchnia lasów na terenie gminy Ożarowice wynosi 576 ha (według danych Banku Danych Lokalnych GUS „Leśnictwo” na rok 2019), co stanowi 12,6 % jej powierzchni. Całość lasów państwowych obejmuje 280 ha. Zarówno lasy państwowe, jak i prywatne skupione są w:

- północnych Ożarowicach (Kol. Podłaczna, Kol. Przysieki);
- północnej i południowo-wschodniej części Zendka;
- w dolinie Potoku Ożarowickiego między Ożarowicami i Tąpkowicami.

Na terenie Nadleśnictwa Siewierz w aktualnie obowiązującym planie urządzania lasów wyróżniono ogółem 17 nizinnych i wyżynnych typów siedliskowych lasu. Dominują siedliska

borowe: bór świeży (39,4% powierzchni), bór mieszany świeży (21,8%), bór mieszany wilgotny (10,3%) - łącznie zajmując niemal 70% powierzchni leśnej. Siedliska lasowe zajmują ok. 30% powierzchni. Dominującym gatunkiem lasotwórczym jest sosna zwyczajna (78% powierzchni leśnej oraz ok. 70% masy drewna). Przeciętna zasobność drzewostanów Nadleśnictwa wynosi ok. 162 m³/ha, wiek – 53 lata, a przyrost ok. 3,0 m³/ha/rok. W lasach nadleśnictwa zwiększa się udział procentowy dębu i brzozy kosztem sosny. Średni wiek drzewostanów w Nadleśnictwie kształtuje się w przedziale: 55 - 60 lat.

Lasy na terenie Nadleśnictwa Siewierz wykazują zbliżony udział siedlisk lasów liściastych oraz gatunków drzew liściastych w stosunku do średniej RDLP w Katowicach. Całość lasów Nadleśnictwa zarządzeniem Nr 139 Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z września 1996 r. zaliczona została do I. kategorii lasów ochronnych.

Analiza gospodarki leśnej w zakresie pozyskania drewna na terenie Nadleśnictwa w ostatnim 10-leciu skłania do następującego głównego wniosku, iż zwiększa się rozmiar pozyskania drewna z cięć przygodnych (wiatrołomy, śniegołomy, cięcia sanitarne) w użytkowaniu przedrębny – w stosunku do realizowanego etatu cięć rębnych (w końcu lat 90. stanowiło ok. 50% pozyskania drewna z cięć rębnych planowych). Duże pozyskanie drewna w użytkowaniu rębny wiąże się z koniecznością przebudowy istniejących osłabionych drzewostanów monokultur sosnowych – w kierunku lasu mieszanego i zwiększania powierzchni dolesień i odnowień dębu i modrzewia.

Powyższe wskaźniki charakteryzują tzw. „proekologiczny model gospodarki leśnej” w administracji Lasów Państwowych, wdrażany zgodnie z wytycznymi i zarządzeniami Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych (m.in. z 1995 r.), których głównym celem jest zrównoważenie zadań z zakresu pozyskania drewna z ochroną i hodowlą lasu oraz zagospodarowaniem rekreacyjno-turystycznym i edukacją ekologiczną, w tym:

- dostosowanie składu gatunkowego drzewostanów do lokalnych warunków siedliskowo – glebowych,
- wzmacnianie biologicznej odporności lasu przez wprowadzanie gatunków biocenotycznych i ochronę pożytecznej fauny,
- ochrona rzadkich typów siedliskowych lasów,
- wykorzystanie w maksymalnym stopniu odnowień naturalnych,
- zastosowanie rębni częściowych i stopniowych w celu uzyskania zróżnicowanej struktury gatunkowej, wiekowej i pionowej drzewostanów,
- dążenie do kształtowania struktury przestrzennej drzewostanów, charakteryzującej się istnieniem „biogrup drzew”,
- tworzenie we wszystkich rodzajach cięć na obrzeżach lasów, wzdłuż cieków i szerokich dróg stref ekotonowych,
- utrzymanie i ochronę enklaw gruntów nieleśnych wśród lasów.

Lasy prywatne (osób fizycznych i wspólnot gruntowych) na terenie Gminy stanowią ok. 52% ogólnej powierzchni leśnej i w całości są objęte nadzorem ze strony Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach oraz Nadleśnictwa Świerklaniec, działającego w ramach podpisanego porozumienia ze Starostą Tarnogórskim. Całość lasów niepaństwowych objęta jest aktualnie opracowanymi planami urządzania lasu i inwentaryzacją stanu lasu, zatwierdzonymi przez ww. Starostę. Stanowią one podstawowy dokument, określający niezbędne do wykonania przez właściciela lasu zadania gospodarcze i ochronne w cyklu 10 letnim. Zakres niezbędnych prac dotyczy głównie założenia upraw leśnych na powierzchniach zrębowych, zadań z zakresu

ochrony lasu, pielęgnacji upraw i drzewostanów, a także wykonania decyzji nakazanych dotyczących usuwania posuszu czynnego.

Spośród biotycznych czynników środowiska oddziałujących na istniejące drzewostany, sukcesywne gradacje szkodników pierwotnych drzewostanów sosnowych w ostatnich 20 latach były jednym z istotnych czynników wymuszających przebudowę drzewostanów (monokultur) sosnowych, w celu dostosowania do warunków siedliskowych, natomiast uaktywniły się choroby grzybowe w uprawach, młodnikach i drzewostanach starszych (głównie – huba korzeni i opieńkowa zgnilizna korzeni). W drzewostanach liściastych (głównie dębowych, bukowych, jesionowo- olchowych) olchowych mieszanych, intensywne żerowanie zwójek i miernikowców wpływa na spadek przyrostu masy i owocowania drzew. Spośród biotycznych czynników środowiska, powodujących ogólne osłabienie części istniejących drzewostanów, istotne znaczenie posiadają szkody ze trony zwierzyny płowej (jeleniowate) w uprawach, młodnikach i starszych drzewostanach liściastych (jesion, jawor, buk – około: 20 – 80% powierzchni danej uprawy). Ochrona upraw to głównie grodzenia, palikowanie sadzonek oraz chemiczne zabezpieczanie repelentami.

4.2.3. Gospodarka łowiecka, rybactwo i wędkarstwo

Na terenie Ożarówice działa kilka kół łowieckich. Największe z nich jest koło łowieckie „Sokół” z siedzibą w Mierzęcicach. Każde z kół łowieckich corocznie przygotowuje plany łowieckie, obejmujące pozyskanie zwierzyny łownej wraz ze stanem jej populacji na podstawie corocznej inwentaryzacji.

Obszar użytkowany wędkarsko na terenie gminy stanowi jedynie znaczny odcinek rzeki Brynicy (do mostu w Niezdarze), głównie przez okoliczne koła wędkarskie: w Tarnowskich Górach, Piekarach Śląskich i Miasteczku Śląskim. Główny nacisk jest oczywiście położony na zbiornik „Kozłowa Góra”, położony jednak już poza obszarem gminy.

4.3. Jakość zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

4.3.1. Wielkość i jakość zasobów wodnych

Wody powierzchniowe

Gmina Ożarówice położona jest w zlewni rzeki Brynicy (należącej do zlewni Wisły) płynącej wzdłuż granicy z Gminą Miasteczko Śląskie oraz z Gminą Świerklaniec. Główne rzeki i potoki to:

Rzeka Brynica

Dane charakterystyczne rzeki:

- długość 54,9 km,
- powierzchnia całkowita zlewni 482,7 km²

Brynica w górnym biegu ma połączenie z Małą Panwią i jej dopływami; uchodzi do Czarnej Przemszy.

Potok Ożarówicki

- długość ok. 6 km,
- powierzchnia całkowita zlewni 30,2 km²

Przez teren Gminy przepływają mniejsze potoki: Czeczówka i Trzonka, które są lewobrzeżnymi dopływami potoku Ożarowickiego.

Gmina położona jest w strefie ochronnej Zbiornika Wody Pitnej Kozłowa Góra oraz w zlewni rzeki Brynicy. Dla tego w Gminie Ożarowice bardzo ważną jest ochrona wód.

Gmina Ożarowice nie posiada na swoim terenie zbiorników wodnych. Gmina graniczy ze zbiornikiem Kozłowa Góra zlokalizowanym w Świerkłańcu. Jezioro Świerkłanieckie (zbiornik Kozłowa Góra) – zajmuje powierzchnię 632 ha – przy maksymalnym napełnieniu. Zbiornik stanowi rezerwar wody dla celów zaopatrzenia w wodę Górnego Śląska. Dodatkową funkcją zbiornika jest ochrona doliny Brynicy przed powodzią. Wydajność Zakładu – 50.000 m³/d, przepustowość urządzeń 54.000 m³/d.

Źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych to przede wszystkim:

- brak kanalizacji na obszarze Gminy,
- zanieczyszczenia spływające z pól, szczególnie w okresach po nawożeniu nawozami organicznymi gruntu rolnego.

Potok Ożarowicki uchodzący do rzeki Brynicy powyżej zbiornika Kozłowa Góra prowadził wody nadmiernie zanieczyszczone tylko ze względu na BZT, fosfor ogólny i fosforany.

Wody podziemne

Zasoby wód podziemnych ściśle związane są z występującym na obszarze powiatu tarnogórskiego Głównym Zbiornikiem Wód Podziemnych (GZWP). Jest to zbiornik triasowy, oznaczony numerem 327 o nazwie Lubliniec – Myszków. W jego zasięgu znajduje się regionalny punkt monitoringu wód podziemnych nr 1.

Lokalizacja Gminy Ożarowice na tle zbiorników wód podziemnych

4.3.2. Ochrona środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

4.3.2.1. Ogólne zasady ochrony środowiska

Ustawa o ochronie przyrody w aktualnej wersji wymienia kilka form ochrony przyrody ożywionej. Formami ochrony przyrody, zgodnie z ustawą, są:

- parki narodowe
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Zgodnie z ustawą na terenie Gminy występują formy ochrony przyrody reprezentowane przez ochronę gatunkową roślin, zwierząt i grzybów. Inne – nie występują.

4.3.2.2. Ochrona obszarów i obiektów przyrodniczych

Przeprowadzone ekspertyzy i badania naukowe wykazały szereg cennych przyrodniczo obszarów i obiektów. Są one rozmieszczone w różnych częściach gminy. Tereny te kwalifikują się do objęcia odpowiednimi formami ochrony.

L.p.	Nazwa obiektu	Proponowane formy ochrony	Lokalizacja	Cel ochrony, uwagi
1	2	3	4	5
1	Obszar leśno-łąkowy „Zendek” (fragment)	Zespół przyrodniczo-krajobrazowy	Zendek	Dobrze zachowane zbiorowiska borowe, bogate florystycznie łąki zróżnicowane siedliskowo od mokrych do świeżych oraz torfowisko przejściowe
2	„Bór bagienny” (fragment – w obrębie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Obszar leśno-łąkowy „Zendek”)	Rezerwat przyrody	Zendek	Naturalne zbiorowiska borowe, zaklasyfikowane do trzech zespołów (uwarunkowanych siedliskowo), bór świeży, bór wilgotny, bór bagienny
3	„Wilgotne łąki” (fragment – w obrębie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Obszar leśno-łąkowy „Zendek”)	Użytek ekologiczny	Zendek	Teren z dużym udziałem zbiorowisk łąkowych i szuwarowych, zróżnicowanych w zależności od siedlisk
4	„Torfowisko przejściowe”	Użytek ekologiczny	Zendek	Teren pokryty przez roślinność o charakterze torfowiska przejściowego. Tego typu obiekty należą do bardzo rzadkich na terenie województwa

Utworzenie proponowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego oraz użytków ekologicznych i rezerwatu przyrody w jego obrębie stworzy możliwość ochrony prawnej całych ekosystemów i ich kompleksów a także pozwoli na zachowanie wysokich walorów krajobrazowych pewnych fragmentów gminy.

Zgodnie z wytycznymi zawartymi w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ożarówce na lata 2021 -2024 z perspektywą do roku 2028 proponuje się utworzenie użytku ekologicznego na części obszaru leśnego na północ od rzeki Trzonia pod nazwą „Otulina rzeki Trzonia” ze względu na występowanie na tym obszarze ostoi oraz miejscem przebywania i rozmnażania się rzadkich gatunków flory i fauny w tym bociana czarnego, bociana białego, czajki, żurawia zwyczajnego, bobra europejskiego, łosia euroazjatyckiego, jelenia szlachetnego, zaskrońca zwyczajnego. Teren ten można zaliczyć jako bardzo cenny przyrodniczo. Na planszy zbiorczej uwarunkowań wskazano granice obszaru o szczególnych wartościach przyrodniczych, obejmującego wszystkie ww. tereny proponowane do ochrony.

4.3.2.3. Ochrona terenów przyrodniczo cennych i występującej tam ornitofauny

Teren zamknięty granicami administracyjnymi gminy Ożarówce posiada charakter rolniczy. Charakteryzuje się bardzo niewielkim udziałem lasów, dużym natomiast użytków rolnych.

Tereny o wysokich walorach przyrodniczych obejmują niektóre fragmenty lasów, pod warunkiem użytkowania zgodnie z charakterem siedliska, oraz pewne niewielkie fragmenty łąk kośnych, w sytuacji użytkowania ekstensywnego, ale stałego. Generalnie obiekty przyrodniczo cenne skupione są w północno-wschodniej części gminy, na północ od zabudowań wsi Zendek.

Lasy Ożarowic nie wykazują wielkiego bogactwa florystycznego, co spowodowane jest dominacją siedlisk borowych, są natomiast miejscem bytowania stosunkowo licznej fauny i umożliwiają w miarę swobodną jej migrację, ze względu na kontakt z większymi kompleksami leśnymi. Cennym elementem środowiska przyrodniczego Ożarowic są wszelakiego rodzaju ciekі wodne. W ich rejonie mamy do czynienia z największą różnorodnością gatunków. Ogólnie obszar gminy Ożarowice charakteryzuje się warunkami przyrodniczymi ukształtowanymi pod wpływem silnej antropopresji. Pomimo to, jak wykazały badania, istnieje tu grupa obiektów o wysokich walorach przyrodniczych.

Rozpatrując zbiorowiska (asocjacje) roślinne spotykane na terenie gminy Ożarowice, należy stwierdzić, że są one w dużej mierze zdegenerowane, aczkolwiek istnieją płaty roślinności w miarę dobrze zachowane, charakteryzujące się udziałem rzadkich gatunków.

Wybrane nieleśne zbiorowiska roślinne na terenie Gminy Ożarowice

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówce
Część „A” uwarunkowania

L.p.	Zbiorowisko rzeczywiste	Zbiorowisko potencjalne (uwarunkowane siedliskowo)	Walory przyrodnicze	Miejsca występowania
1	Zespół włosienicznika krążkolistnego (<i>Ranunculetum circinati</i>)	Jest zbiorowiskiem uwarunkowanym siedliskowo	średnie	Wody uregulowanego potoku Trzonia
2	Zbiorowisko śmiałka darniowego (<i>community with Deschampsia caespitosa</i>)	Łęg jesionowo olszowy (<i>Fraxino-Alnetum</i>)	średnie	Duże powierzchnie w rejonie koryt Brynicy i Trzonii
3	Zespół sitowia leśnego (<i>Scirpetum sylvatici</i>)	Łęg jesionowo olszowy (<i>Fraxino-Alnetum</i>)	średnie	Bardzo wilgotne siedliska w rejonie koryt Brynicy i Trzonii
4	Szuwary wielkoturzycowe (<i>Magnocaricion</i>)	Ols porzeczkowy (<i>Ribeso nigri-Alnetum</i>), łęg jesionowo-olszowy (<i>Fraxino-Alnetum</i>)	Średnie, w skali lokalnej wysokie	Siedliska podobne jak wyżej, podmokłe przez cały rok; małe powierzchnie
5	Kwaśna młaka niskoturzycowa (<i>Carici-Agrostietum caninae</i>)	Łęg jesionowo-olszowy (<i>Fraxino-Alnetum</i>) wilgotny las liściasty z dominacją olszy czarnej w drzewostanie	Wysokie	Torfowisko przejściowe na północny wschód od zabudowań Zendka
6	Łąka rajgrasowa (<i>Arrhenatheretum elatioris</i>)	Grąd subkontynentalny (<i>Tilio-Carpinetum</i>) – las liściasty dębowlipowo-grabowy	Średnie wysokie	Proponowany użytek ekologiczny „Wilgotne łąki”

Powyższe zestawienie zawiera przykłady najbardziej typowych zbiorowisk nieleśnych z określeniem potencjalnych możliwości ich przekształceń na drodze naturalnej sukcesji. Wymienione zbiorowiska występują w obrębie terenów wytypowanych do objęcia ochroną w formie przewidzianej w ustawie o ochronie przyrody. W celu zachowania ich obecnego charakteru należy nie dopuścić do zainicjowania procesów sukcesyjnych, zachowując dotychczasowy sposób użytkowania, w przypadku zbiorowisk wodnych nie można dopuścić do gwałtownych zmian składu chemicznego wody, ani do dalszych regulacji ich koryt.

4.3.2.4. Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt

Ustawa o ochronie przyrody przewiduje również ochronę gatunkową dla elementów flory i fauny, których listę zawierają odpowiednie rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska. Celem tej ochrony jest:

„...zabezpieczenie dziko występujących roślin lub zwierząt oraz ich siedlisk, a w szczególności gatunków rzadko występujących, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych

wyginieciem oraz objętych ochroną na podstawie umów międzynarodowych, jak też zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej”.

Według obecnego stanu wiedzy, na terenie gminy Ożarówce występuje 11 chronionych, bądź zagrożonych gatunków roślin. Są to:

- 1) gatunki objęte ochroną ścisłą:
 - Widłak jałowcowaty (*Lycopodium annotinum* L.) – teren proponowanego rezerwatu przyrody „Bór wilgotny”.
- 2) gatunki objęte ochroną częściową:
 - Kalina koralowa (*Viburnum opulus* L.) – teren proponowanego rezerwatu przyrody „Bór wilgotny”,
 - Kruszyna pospolita (*Frangula alnus* Mill.) – licznie w lasach,
 - Bagno zwyczajne (*Ledum palustre* L.) – teren proponowanego użytku ekologicznego „Torfowisko przejściowe”, teren proponowanego rezerwatu przyrody „Bór wilgotny”, - Mszaki (*Bryophyta*):
- 3) gatunki nie objęte ochroną, lecz niejednokrotnie bardzo rzadkie; uznane za zagrożone w regionie:
 - Borówka bagienna (*Vaccinium uliginosum* L.) – teren proponowanego użytku ekologicznego „Torfowisko przejściowe”, teren proponowanego rezerwatu przyrody „Bór wilgotny”,
 - Dziewięciornik błotny (*Parnassia palustris* L.) – teren proponowanego użytku ekologicznego „Torfowisko przejściowe”,
 - Rutewka orlikolistna (*Thalictrum aquilegifolium* L.) – teren proponowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Obszar leśno-łąkowy Zendek”
 - Włosienicznik krąkolistny (*Batrachium circinatum* (Sibth.) Fr.) – wody potoku Trzonia

Spośród chronionych gatunków owadów stwierdzono obecność czterech gatunków chronionych drapieżnych chrząszczy z rodzaju biegacz (*Carabus*) – biegacza fioletowego (*Carabus violaceus*), b. Skórzastego (*C. coriaceus*), b. Zielonożółtego (*C. auronitens*) i biegacza gajowego (*C. nemoralis*) oraz przedstawicieli rodzaju trzmiel (*Bombus*). Oprócz owadów stwierdzono również występowanie chronionego gatunku stawonoga – pająka tygryka paskowanego (*Argiope bruennichi*).

Na terenie Ożarowic obserwowano występowanie następujących kręgowców, których obecność świadczy o wysokich walorach przyrodniczych niektórych jej fragmentów:

- 1) płazy (*Amphibia*) – wszystkie objęte ochroną:
 - żaba moczarowa (*Rana arvalis* Nilsson) – proponowany użytek ekologiczny „Wilgotne łąki”
 - żaba trawna (*Rana temporaria* Linnaeus) – proponowany użytek ekologiczny „Wilgotne łąki”
 - żaba wodna (*Rana esculenta* Linnaeus) – proponowany użytek ekologiczny „Wilgotne łąki”
 - Kumak nizinny (*Bombina bombina* L.) – proponowany użytek ekologiczny „Wilgotne łąki”

- 2) gady (*Reptilia*) – reprezentowane są przez 1 ściśle chroniony gatunek węża – zaskrońca zwyczajnego (*Natrix natrix* L.), spotykanego na terenie proponowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Obszar leśno-łąkowy Zendek”
- 3) ptaki (*Aves*) – ornitofauna omawianego terenu jest dobrze zbadana wyłącznie na terenach typowanych, jako przyrodniczo cenne.

Na terenie proponowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Obszar leśno-łąkowy Zendek” stwierdzono występowanie następujących gatunków ptaków i ssaków, objętych ochroną ścisłą: Ptaki:

- 1) Bocian biały (*Ciconia ciconia* L.) – tereny otwarte proponowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Obszar leśno-łąkowy Zendek”,
- 2) Czajka (*Vanellus vanellus* L.) – tereny otwarte proponowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Obszar leśno-łąkowy Zendek”,
- 3) Drozd śpiewak (*Turdus philomelos* C.L.Brehm) - proponowany rezerwat przyrody „Bór bagienny”,
- 4) Dzięcioł duży (*Dendrocopos major* L.) – proponowany rezerwat przyrody „Bór bagienny”,
- 5) Dzięcioł zielony (*Picus viridis* L.) – proponowany rezerwat przyrody „Bór bagienny”,
- 6) Dzięciołek (*Dendrocopos minor* L.) – proponowany rezerwat przyrody „Bór bagienny”,
- 7) Gawron (*Corvus frugilegus* L.) – na całym obszarze,
- 8) Grubodziób (*Coccothraustes coccothraustes* L.) – proponowany rezerwat przyrody „Bór bagienny”,
- 9) Kos (*Turdus merula* L.) – proponowany rezerwat przyrody „Bór bagienny” przyrody „Bór bagienny”,
- 10) Kowalik (*Sitta europaea* L.) – proponowany rezerwat przyrody „Bór bagienny”,
- 11) Kwiczol (*Turdus pilaris* L.) – proponowany rezerwat przyrody „Bór bagienny”,
- 12) Mucholówka żałobna (*Ficedula hypoleuca* (Pall.)) – proponowany rezerwat przyrody „Bór bagienny”,
- 13) Pełzacz leśny (*Certhia familiaris* L.) – proponowany rezerwat przyrody „Bór bagienny”,
- 14) Pokrzewka czarnołbista (*Sylvia atricapilla* L.) – proponowany rezerwat przyrody „Bór bagienny”,
- 15) Pleszka (*Phoenicurus phoenicurus* L.) – proponowany rezerwat przyrody „Bór bagienny”,
- 16) Pliszka żółta (*Motacilla flava* L.) – tereny otwarte proponowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Obszar leśno-łąkowy Zendek”,
- 17) Pokląskwa (*Saxicola rubetra* L.) – tereny otwarte proponowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Obszar leśno-łąkowy Zendek”,
- 18) Pokląskwa (*Saxicola rubetra* L.) – tereny otwarte proponowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Obszar leśno-łąkowy Zendek”,
- 19) Pustułka (*Falco tinnunculus* L.) – tereny otwarte proponowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Obszar leśno-łąkowy Zendek”,
- 20) Rudzik (*Erithacus rubecula* L.) – proponowany rezerwat przyrody „Bór bagienny”,

- 21) Sikora bogatka (*Parus major* L.) – proponowany rezerwat przyrody „Bór bagienny”,
- 22) Sikora modra (*Parus caeruleus* L.) – proponowany rezerwat przyrody „Bór bagienny”,
- 23) Skowronek polny (*Alauda arvensis* L.) – tereny otwarte proponowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Obszar leśno-łąkowy Zendek”,
- 24) Szpak (*Sturnus vulgaris* L.) – proponowany rezerwat przyrody „Bór bagienny”, tereny otwarte proponowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Obszar leśno-łąkowy Zendek”,
- 25) Świergutek łąkowy (*Anthus pratensis* L.) – tereny otwarte proponowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Obszar leśno-łąkowy Zendek”,
 Ssaki (*Mammalia*), objęte ochroną ścisłą:
 - jeż zachodni (*Erinaceus europaeus* L.) – proponowany rezerwat przyrody „Bór bagienny”,
 - kret (*Talpa europaea* L.) – proponowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Obszar leśno-łąkowy Zendek”,
 - ryjówka aksamitna (*Sorex araneus* L.) – proponowany rezerwat przyrody „Bór bagienny”,
 - bóbr europejski (*Castor fiber*) – proponowany użytek ekologiczny „ Otulina rzeki Trzonia”,
 - borsuk europejski (*Meles meles*) – proponowany użytek ekologiczny „ Otulina rzeki Trzonia”,

4.3.2.5. Zieleń urządzona

Zieleń urządzona, w tym parki, zieleńce, lasy i zadrzewienia o charakterze rekreacyjnym oraz zieleń towarzysząca zabudowaniom, stanowi ważny składnik Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych (ESOCH) Gminy.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Tąpkowice (ob. Ożarówice) wprowadzono zapis dotyczący ochrony wszystkich terenów zielonych jako istniejących i potencjalnych obszarów rekreacyjno-wypoczynkowych (parki, zieleńce, boiska sportowe), zachowania przebiegu i uzupełnienia zadrzewienia historycznych alei oraz głównych dróg, rewaloryzacji założeń parkowo-pałacowych – ze szczególnym uwzględnieniem stref ochrony krajobrazu (Ożarówice, Tąpkowice, Niezdara, Zendek – panorama widokowa).

Struktura zieleni w poszczególnych sołectwach przedstawia się następująco:

1. Tąpkowice:

- projektowany zespół zieleni parkowej (1,80 ha),
- kościół parafialny z otoczeniem (0,25 ha),
- istniejący cmentarz + planowana rozbudowa (1,5 ha), 2. Zendek:
- istniejący cmentarz (adaptacja – 0,70 ha),
- projektowany cmentarz (0,60 ha),- rekultywowany kamieniołom (1,0 ha), 3. Strąków:
- lasy o funkcji letniskowej oraz tereny turystyki (4,30 ha),4. Pyrzowice:
- ogródki działkowe (4,80 ha),
- boisko sportowe (1,0 ha),- projektowany cmentarz (0,80 ha), 5. Ożarówice:
- kościół z otoczeniem (0,40 ha),

- zabytkowy kościół w strefie ochrony konserwatorskiej (0,60 ha), - cmentarz istniejący wraz z rezerwą terenu (2,10 ha).

4.3.2.6. Korytarze ekologiczne

Korytarze ekologiczne to obszary łączące różne jednostki przestrzenne krajobrazu, relatywnie wąskie i różniące się od otaczającego tła. Mają one różne pochodzenie i charakter (korytarze reliktowe, antropogeniczne, środowiskowe). Pod względem struktury można wyróżnić korytarze liniowe, pasowe i sieciowe. Podstawowe funkcje tej składowej krajobrazu ekologicznego to:

- Zmniejszanie stopnia izolacji oddzielnych elementów krajobrazu i ułatwianie przemieszczania się gatunków w obrębie całego krajobrazu,
- modyfikacja spływu powierzchniowego i mikroklimatu,
- przeciwerozyjna,
- modyfikacja przebiegu zakłóceń,
- refugium,
- przemieszczanie materii i energii,
- wzbogające i regulujące oddziaływanie na otaczające tło.

Na analizowanym obszarze został wyznaczony korytarz ekologiczny o randze krajowej 51k Mała Panew, będący elementem krajowej sieci ekologicznej Econet – Polska (Liro i in. 1995).

Korytarz ten łączy dwa obszary węzłowe: Bory Stobrawskie 10k o randze krajowej i Jurę Krakowsko- Częstochowską 30 M o randze międzynarodowej.

W najnowszym opracowaniu dotyczącym korytarzy ekologicznych w województwie śląskim (Parusel i in. 2007) na omawianym obszarze wyznaczono następujące korytarze (pominięto w niniejszym opracowaniu korytarze migracyjne dla płazów i gadów):

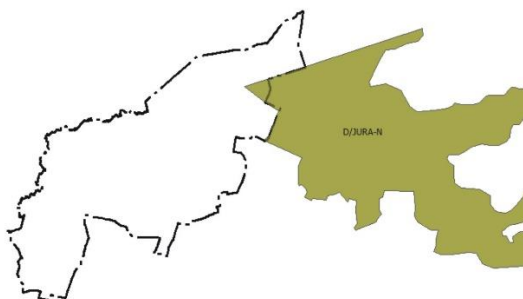
- migracyjne dla dużych ssaków drapieżnych,
- migracyjne dla dużych ssaków kopytnych,
- migracyjne dla ptaków,
- korytarze spójności dla obszarów chronionych.

Oprócz powiązań przyrodniczych o randze regionalnej i ponadregionalnej, zapewniających łączność z obszarami o wysokich walorach przyrodniczych i ciągłość systemu obszarów chronionych, na omawianym terenie funkcjonują także powiązania lokalne w obrębie lasów, otwartych terenów pól i łąk, wysp leśnych oraz w dolinach cieków wodnych i rowów melioracyjnych. Migracje lokalne, o kierunku wschód – zachód, odbywają się głównie w obrębie rozdrobnionych kompleksów leśnych położonych pomiędzy Pyrzowicami a Siewierzem oraz wzdłuż dolin potoków Czeczówka i Ożarówickiego. Doliny tych cieków posiadają urozmaicony krajobraz, na który składają się: koryta cieków wodnych, płaty łąk wilgotnych i świeżych o znacznej różnorodności, zadrzewienia śródpolne i wyspy leśne. O funkcjonalności tego obszaru decyduje mozaikowy układ struktur krajobrazu, a zwłaszcza obecność tzw. przystanków pośrednich, czyli płatów o odmiennym charakterze ekologicznym, pełniących funkcję schronień i bazy pokarmowej (np. powierzchni leśnych i wysp leśno-zaroślowych).

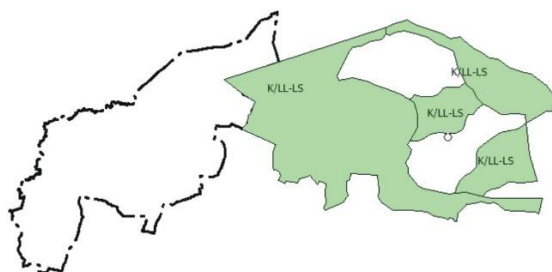
Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówice
Część „A” uwarunkowania

Lokalizacja Gminy na tle korytarza ekologicznego ustanowionego dla migracji ptaków.
Korytarz o randze krajowej.

Lokalizacja Gminy na tle korytarza ekologicznego ustanowionego dla migracji ssaków drapieżnych.

Lokalizacja Gminy na tle korytarza ekologicznego ustanowionego dla migracji ssaków kopytnych.

4.3.2.7. Obszary Natura 2000

Gmina Ożarówice leży poza zasięgiem istniejących jak i proponowanych obszarów Natura 2000. Najbliższy teren ochrony Natura 2000 to Bagno Bruch koło Pyrzowic PLH 240035 położony jest w odległości 2,2 km na północ od Ożarówic. Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych opracowanym w lipcu 2008 r. [zaktualizowanym w maju 2020 r. (wg projektu Centrum Ochrony Mokradeł z listopada 2019 r.)] przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic PLH240035 są:

7110 – Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe),

7140 – Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea),

91D0 – Bory i lasy bagienne.

Najbliższy Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Stawy w Brzeszczach” PLB120009 oddalony jest o około 46 km na południe od gminy. W ostoi występuje 14 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej.

4.3.2.8. Środowisko Kulturowe

Na terenie będącym przedmiotem zmiany Studium dominuje zabudowa w układzie pasmowo-ulicowym, wolnostojąca, o charakterze ruralistycznym, z towarzyszącą zabudową zagrodową i gospodarczą, pozbawiona charakteru zabudowy małomiasteczkowej z charakterystycznym układem pierzei i obudowy placów publicznych. Struktura przestrzenna stanowi kontynuację historycznych traktów komunikacyjnych, na który składały się układy ulicowe i wielodrożnicowe. Wyjątek stanowią koncentracje zabudowy o odmiennym charakterze w obszarze zespołów zabudowy mieszkaniowo-usługowej w sąsiedztwie portu lotniczego wraz z zespołem zabudowy garnizonu wojskowego.

Na mocy zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w granicach opracowania ochroną konserwatorską objęto 37 obiektów. W celu ochrony, utrzymania i zachowania najwartościowszych elementów środowiska kulturowego zasadą nadrzędną przy podejmowaniu wszelkich działań inwestycyjnych, prac remontowych i konserwatorskich pozostaje ochrona wartości kulturowych. Podejmowanie wszelkich działań w odniesieniu do obiektów objętych ochroną prawną wymaga uzgodnień i opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

4.3.2.9. Krajobraz Gminy

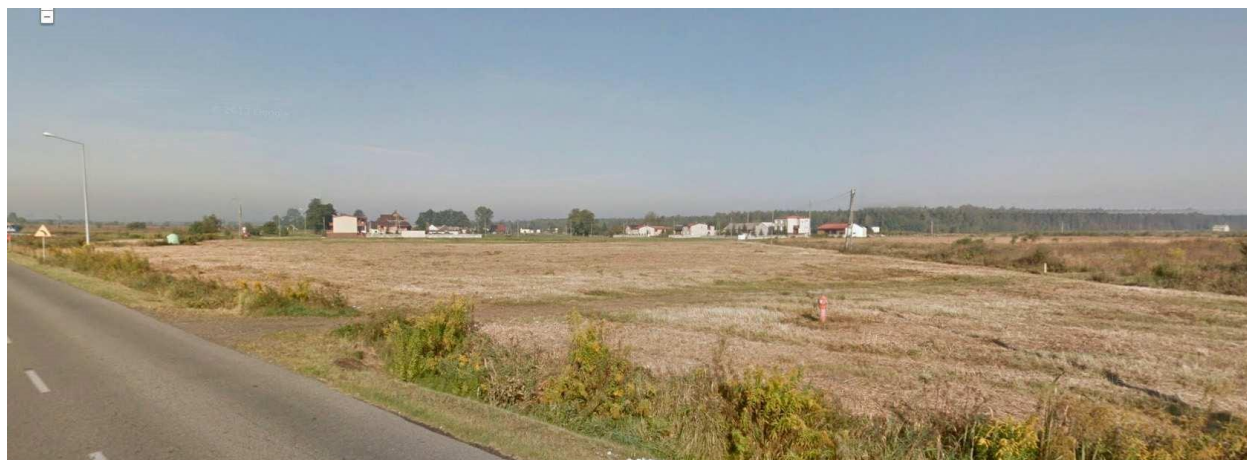
Krajobraz gminy tworzą przede wszystkim denudacyjne równiny morenowe, będące szczątkami moren czołowych lub innych form powstałych w rezultacie działania lodowca. Lasy reprezentowane są przez bory mieszane i grądy. Jednak ze względu na intensywne wykorzystanie tych terenów do gospodarki rolnej, należą one do najbardziej wylesionych terenów w kraju. Na terenie gminy występuje krajobraz równinny i falisty, charakteryzujący się występowaniem gleb rdzawych i bielcowych. Krajobraz ten cechuje się rzadką hydrograficzną siecią powierzchniową i różnorodną głębokością zalegania wód podziemnych. Krajobraz dolin i obniżeń obejmuje zagłębienia o różnej genezie i wielkości, wśród których dominują pod względem ilości i roli funkcjonalnej doliny rzeczne.

W dolinie Brynicy występuje krajobraz zalewowych den dolin – akumulacyjny, reprezentowany przez krajobraz równin zalewowych w terenach wyżynnych i nizinnych. Ten gatunek krajobrazu cechuje się występowaniem płytkich wód gruntowych oraz okresowymi zalewami przez wody rzeczne, bogate w substancje mineralne. Jest to siedlisko lasów łęgowych i łąk typu zalewowego, częściowo przekształconych na pola uprawne. Występują tu mady i torfy. Do walorów krajobrazowych Ożarowic należą powierzchnie lasów i pól.

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówice
Część „A” uwarunkowania

Typowy krajobraz gminy²:

Zabudowa ulicowa wśród pól. Zdjęcie wykonane w okolicach Zendka.

Zbiorowiska polne, pola i łąki stanowiące główny użytek w gminie.

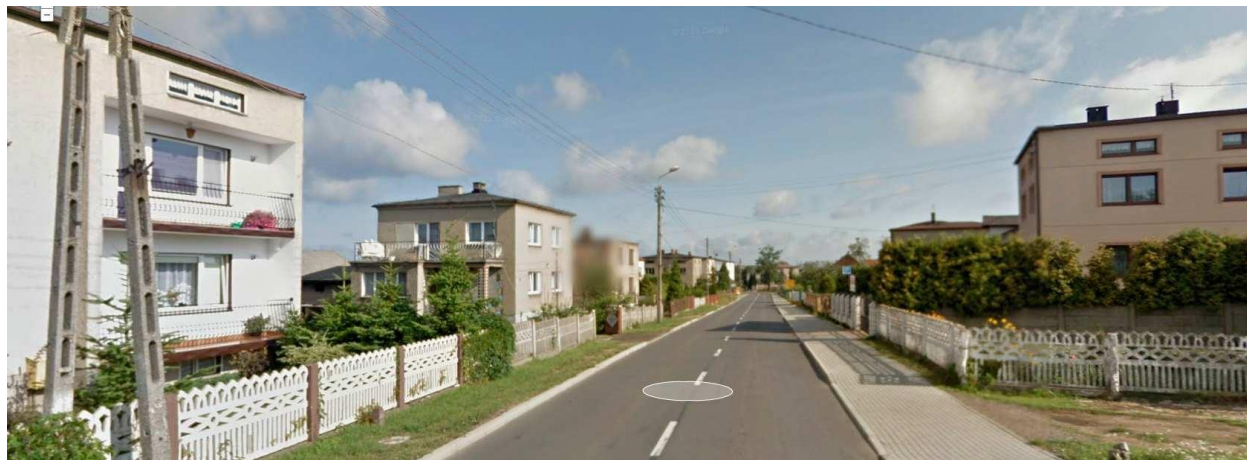
Zbiorowiska leśne, Widok z S1

² Źródło: <https://maps.google.com>

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówce
Część „A” uwarunkowania

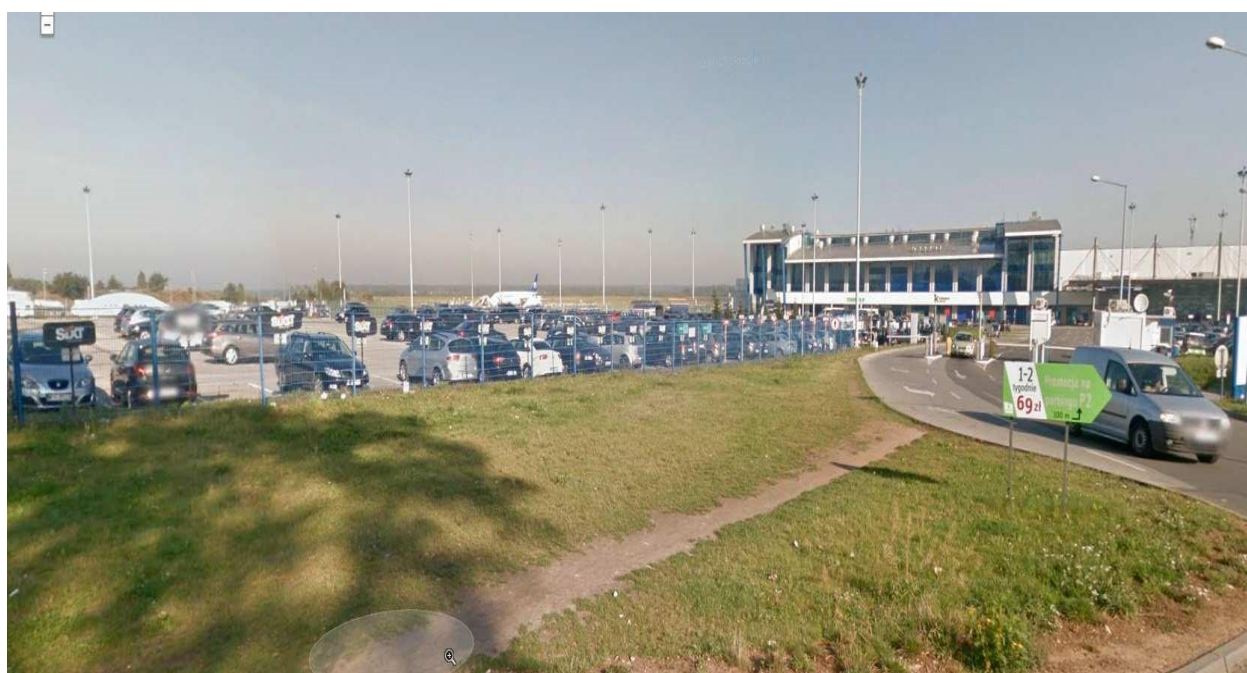
Typowa zabudowa – sołectwo Pyrzowice.

Widok na zabudowę sąsiadującą z portem lotniczym.

Widok na port lotniczy w Pyrzowicach.

Nowa wieża kontroli lotów oddana do użytkowania w 2019 r.

5. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

5.1. Określenie stref ochrony konserwatorskiej

Wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej ma na celu ochronę, utrzymanie i zachowanie najwartościowszych elementów zabytkowych i kulturowo-krajobrazowych. Nie wyklucza to wprowadzania nowych funkcji, nowej zabudowy lub modernizacji starej jednakże z zachowaniem wymogów konserwatorskich.

Na terenie gminy Ożarówice wprowadza się następującą strefę ochrony konserwatorskiej:

STREFA "A" - pełnej (ściśle) ochrony konserwatorskiej, obejmująca obszary szczególnie wartościowe, o bardzo dobrze zachowanej historycznej strukturze przestrzennej, do bezwzględnego zachowania. Strefą tą objęto obiekty wpisane do rejestru zabytków wraz z ich bezpośrednim otoczeniem.

Wyznaczono ją w obrębie miejscowości Ożarówice – kościół p.w. św. Barbary wraz z cmentarzem przykościelnym w granicach ogrodzenia.

W strefie „A” - zasadą nadrzędną przy podejmowaniu wszelkich działań inwestycyjnych, remontowych i konserwatorskich, pozostaje ochrona wartości kulturowych. Podejmowanie wszelkich prac w obrębie strefy wymaga wcześniejszych uzgodnień i akceptacji ze strony Służby Ochrony Zabytków - Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

5.2. Obiekty objęte ochroną konserwatorską – wpisane do rejestru zabytków

Jednostka administracyjna	Adres	Obiekt	Numer rejestru zabytków
Ożarówce	ul. Kościuszki 7	Kościół parafialny pod wezwaniem świętej Barbary. Granice ochrony obejmują cały obiekt z wyposażeniem wnętrza i najbliższe otoczenie.	A/14/60 23 II 1960
Ożarówce	ul. Kościuszki 7	Kościół parafialny pod wezwaniem świętych Piotra i Pawła z XVIII wieku, barokowy, murowany, tynkowany, z wieżą. Granice ochrony obejmują cały obiekt w ramach ogrodzenia i wyposażenia wnętrza.	V607/66 4 IV 1966

* w rejestrze zabytków wpisany jest dwa razy ten sam kościół pod dwoma różnymi nr rejestrowymi.

Zabytki archeologiczne

OZNACZENIE NA RYSUNKU STUDIUM	NR STANOWISKA NA OBSZARZE	NAZWA MIEJSCOWOŚCI	NR STANOWISKA W MIEJSCOWOŚCI	KULTURA	CHRONOLOGIA	FUNKCJA STAN.	rejestr
AZP nr obszaru 93-47							
93-47/2	2	Ożarówce Położone jest w północno-zachodniej części wsi, zwanej Opary na lewobrzeżnej tarasie rzeki Brynicy.	1	łużycka	V okres epoki brązu	Stanowisko archeologiczne nr 1 Osada kultury łużyckiej z okresu wczesnego średniowiecza. Granice zaznaczono na planie Rejestr poscaleniowy nr 108, działka 385	Nr rej zabytków: 1088/69 dnia 17.10. 1969 r.

5.3. Gminna ewidencja zabytków

Lp.	Sołectwo	Ulica	Obiekt	Forma ochrony/uwagi
1.	Niezdara	ul. Górna, naprzeciw nr 6 (działka nr 106/12 k. m. 1)	Schron bojowy (dotyczy 7 schronów bojowych żelbetonowe punkt oporu 307 Niezdara)	ochrona w mpzp
2.	Niezdara	ul. Krzyżowa/Górna (działka nr 96/3 k.m.1)	Krzyż przydrożny	ochrona w mpzp
3.	Niezdara	ul. Zawadzkiego, w polu (działka nr 156 k. m. 2)	Kapliczka	ochrona w mpzp
4.	Niezdara	ul. Świerczewskiego (działka nr 55/3 k. m. 1)	Kapliczka św. Jana Nepomucena	ochrona w mpzp
5.	Niezdara	ul. Świerczewskiego w pobliżu nr 22 (działka nr 17/1 k. m. 1)	Kapliczka	ochrona w mpzp
6.	Tapkowice	ul. Zwycięstwa/Kopernika (działka nr 245/6 k. m. 2)	Kapliczka	ochrona w mpzp
7.	Tapkowice	ul. Zwycięstwa (działki nr 222/1, 223/1 k. m. 2)	cmentarz	ochrona w mpzp
8.	Tapkowice	ul. Zwycięstwa 66 (działka nr 90/6 k. m. 1)	Budynek mieszkalny (drewniany)	ochrona w mpzp
9.	Pyrzowice	ul. Nowowiejska obok nr 7B (działka nr 133/14 k. m. 1)	Kapliczka	ochrona w mpzp
10.	Pyrzowice	ul. Kolejowa 5 (działka nr 32 k. m. 1)	Budynek mieszkalny , drewniano-murowany	ochrona w mpzp
11.	Pyrzowice	ul. Kolejowa 20 (działka nr 11/45 k. m. 1)	Budynek mieszkalny , drewniany	ochrona w mpzp
12.	Pyrzowice	ul. Piłsudskiego	Aleja drzew	ochrona w mpzp
13.	Pyrzowice	ul. Wolności 6 (działka nr 179/9 k. m. 1)	Budynek mieszkalny , drewniany	ochrona w mpzp
14.	Pyrzowice	ul. Wolności 28 (działka nr 174/20 k. m. 1)	Budynek mieszkalny, drewniany	ochrona w mpzp
15.	Pyrzowice	ul. Wolności 56 (działka nr 162/2, 162/3 k. m. 1)	Budynek mieszkalny, drewniany	ochrona w mpzp
16.	Pyrzowice	ul. Wolności 57 (działka nr 103 k. m. 1)	Budynek mieszkalny , drewniany	ochrona w mpzp
17.	Pyrzowice	ul. Wolności/Krótką (działka nr 483/5) k. m. 1)	Krzyż przydrożny	ochrona w mpzp
18.	Pyrzowice	ul. Wolności/Nowowiejska (działka nr 179/10 k.m.1)	Kapliczka	ochrona w mpzp
19.	Pyrzowice	ul. Wolności/Piłsudskiego (działka nr 136/6 k.m. 1)	Kapliczka p.w. Nawiedzenia NMP	ochrona w mpzp

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówice
Część „A” uwarunkowania

Lp.	Sołectwo	Ulica	Obiekt	Forma ochrony/uwagi
20	Celiny	ul. Męczenników Oświęcimia obok nr 22 (działka nr 139 k. m. 3)	Kapliczka	ochrona w mpzp
21	Celiny	ul. Męczenników Oświęcimia (działka nr 66/5 k. m. 2)	Krzyż przydrożny	ochrona w mpzp
22	Celiny	ul. Polna 16 (działka nr 55/8 k. m. 2)	Budynek mieszkalny , drewniany wraz z zabudową gospodarczą	ochrona w mpzp
23	Ossy	ul. Wyzwolenia (działka nr 350 k. m. 2)	Miejsce pamięci	ochrona w mpzp
24	Ossy	ul. Mickiewicza 49 (działka nr 339 k. m. 2)	Budynek mieszkalny, drewniano-murowany	ochrona w mpzp
25	Ożarówice	ul. Kościuszki (działka nr 586/1 k.m. 3 d 1)	Kościół parafialny p.w. św. Barbary. Granice obiektu obejmują cały obiekt w ramach ogrodzenia i wyposażenia wnętrza.	Wpis do rejestru zabytków nr A/607/66, decyzja z dnia 04.04.1966r.; Wpis do rejestru zabytków nr A/14/60, decyzja z dnia 23.02.1960r.
26	Ożarówice	ul. Dworcowa przy nr 10 (działka nr 600/18 k. m. 3 d 2)	Krzyż	ochrona w mpzp
27	Ożarówice	Ul. Dworcowa/Szczotki (działka nr 737/2 k.m. 5 d 2)	Kapliczka	ochrona w mpzp
28	Ożarówice	ul. Kościuszki (działki nr 249, 773, 2491 k. m. 4 d 3)	Cmentarz	ochrona w mpzp
29	Ożarówice	ul. Żubrza/ Niwy (działka nr 502 k. m. 2 d 2)	Krzyż przydrożny	ochrona w mpzp
30	Ożarówice	ul. Dworcowa 6 (działka nr 603/4 k. m. 3 d 2)	Budynek mieszkalny, drewniany	ochrona w mpzp
31	Ożarówice	ul. Dworcowa 11 (działka nr 10/8 k. m. 3 d 1)	Budynek mieszkalny , drewniany - murowany	ochrona w mpzp
32	Ożarówice	ul. Kościuszki 55 (działka nr 594/3 k. m. 3 d 3)	Budynek mieszkalny, drewniano-murowany	ochrona w mpzp
33	Ożarówice	Droga łącząca ul. Kościuszki z Kolonią Podłączną	Aleja drzew z pocz. XX wieku	ochrona w mpzp
34	Ożarówice	ul. Stawowa 27 (działka nr 5 k.m. 3 d 1)	Budynek mieszkalny, drewniano-murowany	ochrona w mpzp
35	Zendek	ul. Główna na przeciw nr 37 (działka nr 3755/1 k. m. 15)	Krzyż przydrożny	ochrona w mpzp
36	Zendek	ul. Główna naprzeciw nr 72 (działka nr 3686 k. m.)	Kapliczka	ochrona w mpzp
37	Zendek	ul. Główna, (działki nr 3681, 3682/3, 3682/7 k. m. 14)	Kościół p. w. św. Stanisława	ochrona w mpzp
38	Zendek	ul. Główna przy nr 102 (działka nr 3646/1 k. m. 14)	Kapliczka	ochrona w mpzp
39	Zendek	ul. Główna naprzeciw nr 251 (działka nr 3178 k. m. 11)	Kapliczka	ochrona w mpzp

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówce
Część „A” uwarunkowania

Lp.	Sołectwo	Ulica	Obiekt	Forma ochrony/uwagi
40	Zendek	ul. Główna/Jasioneł (działka nr 1751 k. m. 8)	Kapliczka	ochrona w mpzp
41	Zendek	ul. Straków obok nr 7 (działka nr 1145/5 k. m. 7)	Kapliczka	ochrona w mpzp
42	Zendek	ul. Straków naprzeciw nr 9 (działka nr 1268/8 k. m. 7)	Krzyż przydrożny	ochrona w mpzp
43	Zendek	ul. Główna 36 (działka nr 406 k. m. 3)	Budynek mieszkalny	ochrona w mpzp
44	Zendek	ul. Główna 49 (działka nr 3755/1 k. m. 15)	Budynek mieszkalny	ochrona w mpzp
45	Zendek	ul. Główna 51 (działka nr 3772/1 k. m. 15)	Budynek mieszkalny	ochrona w mpzp
46	Zendek	ul. Główna 58 (działka nr 385 k.m.3)	Budynek mieszkalny, drewniany	ochrona w mpzp
47	Zendek	ul. Główna 59 (działka nr 384 k. m. 3)	Budynek mieszkalny, drewniany wraz z zabudową gospodarczą	ochrona w mpzp
48	Zendek	ul. Główna 61 (działka nr 383 k. m. 3)	Budynek mieszkalny, drewniano-ceglany	ochrona w mpzp
49	Zendek	ul. Główna 80 (działka nr 3686 k. m. 14)	Budynek mieszkalny , drewniany	ochrona w mpzp
50	Zendek	ul. Główna 172 (działka nr 3334/1 k. m. 13)	Budynek mieszkalny, drewniano-murowany	ochrona w mpzp
51	Zendek	ul. Główna 201 (działka nr 1752 k. m. 8)	Budynek mieszkalny, drewniano-murowany	ochrona w mpzp
52	Zendek	ul. Główna 242 (działka nr 3168 k. m. 10)	Budynek mieszkalny , drewniany	ochrona w mpzp
53	Zendek	ul. Główna 245 (działka nr 3171/2, 3172 k. m. 10)	Budynek mieszkalny , drewniany	ochrona w mpzp
54	Zendek	ul. Główna 247 (działka nr 3129/2 k. m. 10)	Budynek mieszkalny , drewniany	ochrona w mpzp

OBIEKTY FOTYFIKACYJNE UJĘTE W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW OZNACZONE GRAFICZNIE NA RYSUNKU KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO				
Numer wskazany na rysunku studium	Sołectwo	lokalizacja	obiekt	forma ochrony
1	Tapkowice	N: 50°27'39.01"; E: 18°59'26.07"	polowy schron piechoty - obiekt fortyfikacyjny Obszaru Warownego Śląsk	ochrona w mpzp

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówice
Część „A” uwarunkowania

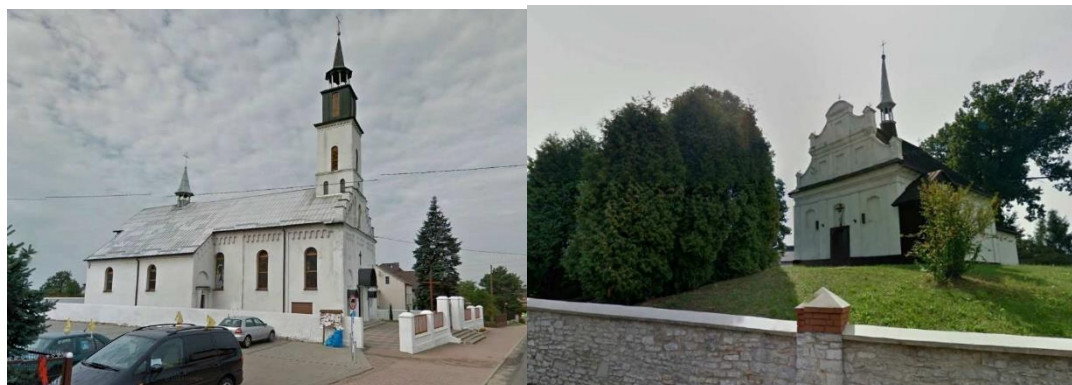
2	Tapkowice	N: 50°27'44.08"; E: 18°59'50.93"	polowy schron piechoty - obiekt fortyfikacyjny Obszaru Warownego Śląsk	ochrona w mpzp
3	Ożarówice	N: 50°28'26.56"; E: 19°00'12.32"	polowy schron piechoty - obiekt fortyfikacyjny Obszaru Warownego Śląsk	ochrona w mpzp
4	Ożarówice	N: 50°28'20.10"; E: 19°01'01.64"	polowy schron piechoty - obiekt fortyfikacyjny Obszaru Warownego Śląsk	ochrona w mpzp
5	Ożarówice	N: 50°28'28.22"; E: 19°01'19.63"	polowy schron piechoty - obiekt fortyfikacyjny Obszaru Warownego Śląsk	ochrona w mpzp
6	Ożarówice	N: 50°28'35.43"; E: 19°00'05.62"	polowy schron piechoty - obiekt fortyfikacyjny Obszaru Warownego Śląsk	ochrona w mpzp
7	Ożarówice	N: 50°28'19.27"; E: 19°00'03.45"	zastawka zabagniająca na Brynicy - obiekt hydrotechniczny Obszaru Warownego Śląsk	ochrona w mpzp
8	Ożarówice	N: 50°27'57.42"; E: 19°00'00.22"	zastawka zabagniająca na Brynicy - obiekt hydrotechniczny Obszaru Warownego Śląsk	ochrona w mpzp
9	Tapkowice	N: 50°27'44.08"; E: 18°59'53.09"	polowy schron piechoty - obiekt fortyfikacyjny Obszaru Warownego Śląsk	ochrona w mpzp
10	Tapkowice	N: 50°27'05.80"; E: 19°00'59.06"	ciężki schron bojowy - obiekt fortyfikacyjny Obszaru Warownego Śląsk	ochrona w mpzp
11	Tapkowice	N: 50°26'58.65"; E: 19°00'14.17"	bojowy schron wsparcia - obiekt fortyfikacyjny Obszaru Warownego Śląsk	ochrona w mpzp
12	Tapkowice	N: 50°26'50.97"; E: 18°59'47.69"	ciężki schron bojowy - obiekt fortyfikacyjny Obszaru Warownego Śląsk	ochrona w mpzp

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówce
Część „A” uwarunkowania

13	Niezdara	N: 50°26'48.04"; E: 18°59'35.06"	ciężki schron bojowy - obiekt fortyfikacyjny Obszaru Warownego Śląsk	ochrona w mpzp
14	Niezdara	N: 50°26'44.63"; E: 18°59'34.09"	bojowy schron wsparcia - obiekt fortyfikacyjny Obszaru Warownego Śląsk	ochrona w mpzp
15	Niezdara	N: 50°26'24.35"; E: 18°59'30.74"	bojowy schron wsparcia - obiekt fortyfikacyjny Obszaru Warownego Śląsk	ochrona w mpzp
16	Zendek	N: 50°29'31.66"; E: 18°05'08.38"	niemiecki schron obserwacyjny 1940 r.	ochrona w mpzp
17	Zendek	N: 50°29'29.86"; E: 19°05'25.06"	niemieckie schrony 1940 r.	ochrona w mpzp
		N: 50°29'29.86"; E: 19°05'26.03"		
		N: 50°29'29.86"; E: 19°05'26.94"		
		N: 50°29'29.86"; E: 19°05'28.15"		

OBIEKTY FOTYFIKACYJNE WSAKZANE DO OCHRONY OZNACZONE GRAFICZNIE NA RYSUNKU KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENEGO		
Sołectwo	obiekt	forma ochrony
Niezdara, Tąpkowice, Ossy	niemieckie fortyfikacje linii B2 - kochbunkry	ochrona w mpzp

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówice
Część „A” uwarunkowania

Kościół p.w. św. Barbary w Ożarówicach
 wpisany do rejestru zabytków

Kościół p.w. Św. Stanisława w Zendku chroniony
 prawem miejscowy

**WYKAZ STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH UJĘTYCH W GMINEJ EWIDENCJI
 ZABYTKÓW, WSKAZANYCH GRAFICZNIE NA RYSUNKU KIERUNKÓW
 ZAGOSPODAROWANIA**

OZNACZENIE NA RYSUNKU STUDIUM	NR STANO WISKA NA OBSZA RZE	NAZWA MIEJSCOWOŚCI	NR STANOWISKA W MIEJSCOWOŚCI	KULTURA	CHRONOLOGIA	FUNKCJA STAN.	rejestr
AZP nr obszaru 94-48							
94-48/1	1	Ożarówice	8	łużycka przeworska	epoka brązu- okres halsztacki	osada	
					owr	osada	
					Okres nowożytny	śląd osadniczy	
94-48/2	2	Ożarówice	9	łużycka	Epoka brązu-okres halsztacki	śląd osadniczy	
94-48/3	3	Ożarówice	10	łużycka	epoka brązu-okres halsztacki	śląd osadniczy	
					późne średniowiecze	śląd osadniczy	
					okres nowożytny	osada	
94-48/4	4	Ożarówice	11	łużycka przeworska	epoka kamienia	śląd osadniczy	
					epoka brązu-okres halsztacki	osada	
					owr	osada	
					średniowiecze	śląd osadniczy	
Dokładana lokalizacja nieznana	5	Ożarówice	2		okres nowożytny epoka kamienia	osada Śląd osadniczy	
Dokładana lokalizacja nieznana	6	Ożarówice	6		epoka kamienia lub brązu	śląd osadniczy	
94-48/7	7	Ożarówice	12	łużycka	epoka kamienia- mezolit ?	śląd osadniczy	
					epoka brązu-okres halsztacki	osada	
					późne średniowiecze ?	śląd	

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówce
Część „A” uwarunkowania

					okres nowożytny	osadniczy	
					pradzieje	osada	
94-48/8	8	Ożarówce	13		wczesne średniowiecze	śląd osadniczy	
					okres nowożytny	osada	
94-48/9	9	Ożarówce	14	łużycka	epoka brązu lub wczesna epoka żelaza	śląd osadniczy	
					wczesne średniowiecze i średniowiecze	osada	
					okres nowożytny	osada	
94-48/10	10	Ożarówce	7	łużycka	epoka kamienia	śląd osadniczy	
					epoka brązu i /lub wczesna epoka żelaza	śląd osadniczy	
					wczesne średniowiecze	śląd osadniczy	
					późne średniowiecze	śląd osadniczy	
					okres nowożytny	osada	
Dokładana lokalizacja nieznana	13	Pyrzowice	1	?	?	cmentarzysko ?	
Dokładana lokalizacja nieznana	20	Pyrzowice	2		średniowiecze i okres nowożytny	wieś historyczna	
AZP nr obszaru 93/47							
93-47/1	1	Ożarówce	5	łużycka	epoka kamienia	śląd osadniczy	
					epoka brązu-okres halsztański	śląd osadniczy	
					okres wczesno - nowożytny i okres nowożytny	śląd osadniczy	
93-47/2	2	Ożarówce	1	łużycka	V okres epoki brązu	osada	Nr rej zabytków: w: 1088/69 dnia 17.10. 1969 r.
					owr ?	śląd osadniczy	
					wczesne średniowiecze (XI-XII w.)	śląd osadniczy	
93-47/7	7	Ożarówce	16		Okres wczsnonowożytny	śląd osadniczy	
93-47/21	21	Ożarówce	15		1939 r,	fortyfikacje; polowy schron piechoty	
93-47/22	22	Ożarówce	16		1939 r,	Fortyfikacje; polowy schron piechoty	
AZP nr obszaru 94/47							
94-47/4	4	Tąpkowice	3		mezolit	obozowisko	
94-47/5	5	Tąpkowice	4	łużycka	epoka brązu	Śląd osadnictwa	
94-47/6	6	Tąpkowice	1		średniowiecze	Śląd osadnictwa	

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówice
Część „A” uwarunkowania

					wczesne średniowiecze	osada	
94-47/7	7	Tąpkowice	5		wczesne średniowiecze	Ślad osadnictwa	
					renesans	osada	

6. WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA

6.1. Demografia

Gmina Ożarówice ma 5 957 mieszkańców (źródło GUS,31.12.2021), z czego 51,5% stanowią kobiety, a 48,5% mężczyźni. W latach 2002-2022 liczba mieszkańców wzrosła o 12,0%. Średni wiek mieszkańców wynosi 42,0 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa śląskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Gmina Ożarówice ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -25. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -4,25 na 1000 mieszkańców gminy Ożarówice. W 2021 roku urodziło się 47 dzieci, w tym 36,2% dziewczynek i 63,8% chłopców.

W 2021 roku zarejestrowano 122 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 52 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Ożarówice 70. W tym samym roku 0 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 0 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 0. 59,9% mieszkańców gminy Ożarówice jest w wieku produkcyjnym, 17,6% w wieku przedprodukcyjnym, a 22,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

6.2. Oświata (źródło GUS,31.12.2021)

1 271 mieszkańców gminy Ożarówice jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 648 kobiet oraz 623 mężczyzn). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku - 25,6% ludności posiada wykształcenie wyższe, 3,7% wykształcenie policealne, 10,3% średnie ogólnokształcące, a 22,8% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 22,4% mieszkańców gminy Ożarówice, gimnazjalnym 2,8%, natomiast 9,5% podstawowym ukończonym. 3,0% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W porównaniu do całego województwa śląskiego mieszkańcy gminy Ożarówice mają analogiczny poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Ożarówice największy odsetek ma wykształcenie wyższe (28,6%) oraz średnie zawodowe (19,4%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (26,9%) oraz średnie zawodowe (26,3%)

W roku 2021 w gminie Ożarówice mieściły się 3 przedszkola, w których do 9 oddziałów uczęszczało 188 dzieci (86 dziewczynek oraz 102 chłopców). Dla porównania w 2008

roku w gminie Ożarowice mieściły się 2 przedszkola, w których do 4 oddziałów uczęszczało 97 dzieci (49 dziewczynek oraz 48 chłopców). Dostępnych było 100 miejsc.

Obecnie liczba przedszkoli nie uległa zmianie. Ponadto w gminie mieszczą się 4 szkoły podstawowe (w tym jedna niepubliczna).

6.3. Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Ożarowice funkcjonują następujące zakłady opieki zdrowotnej:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej LABDERM w Ossach,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej PROMED w Tąpkowicach,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tąpkowicach. prywatna opieka stomatologiczno-lekarska, Punkt lekarski NZOZ PROMED w Ożarowicach, NZOS-PROMED w Tąpkowicach.

W latach 2000-2004 władze Gminy Ożarowice przeprowadziły remont placówki podstawowej opieki medycznej podlegającej Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w Tąpkowicach, a także wyposażoną tą placówkę w sprzęt medyczny.

6.4. Kultura

W gminie zlokalizowane są następujące obiekty kulturalne:

- Biblioteka i Ośrodek Kultury Gminy Ożarowice w Tąpkowicach,
- Filia biblioteczna nr 1 w Ożarowicach,
- Filia biblioteczna nr 2 w Zendku.

7. Zagrożenie BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

7.1. Bezpieczeństwo pożarowe

Bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Ożarowice zapewnia 7 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w każdym sołectwie (Celiny, Niezdara, Ossy, Ożarowice, Pyrzowice, Tąpkowice, Zendek).

Do celów przeciwpożarowych woda jest i będzie czerpana w pierwszej kolejności z hydrantów (sołectwa są uzbrojone w sieć wodociągową i hydranty), a w razie konieczności z rzeki Brynicy i zbiornika wodnego Kozłowa Góra. Nowe tereny mieszkaniowe i komercyjno – produkcyjne mają być wyposażone w sieć wodociągową i hydranty, w dostosowaniu do rodzaju zainwestowania (w tym rodzaju zagrożeń pożarowych) - zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi związanymi ochroną przeciwpożarową.

MPL „Katowice” wyposażony jest w dwa nowoczesne wozy strażackie „Pantera” i cztery wozy bojowe typu Barrakuda. W LSP zatrudnionych jest prawie 50 strażaków, którzy także mają uprawnienia ratowników medycznych.

7.2. Bezpieczeństwo powodziowe

Na terenie Gminy Ożarowice nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, ani tereny predystynowane do wystąpienia podtopień.

7.3. Bezpieczeństwo publiczne

Gmina realizuje podstawowe zadania związane z ochroną ludności, kładąc nacisk na ostrzeganie, alarmowanie i informowanie ludności o zagrożeniach, zapewnieniu osobom poszkodowanym pomocy socjalnej, szczególnie w zakresie zakwaterowania i wyżywienia. Na

terenie Gminy istnieje system ostrzegania i alarmowania ludności. W celu sprawnego koordynowania działań w sytuacjach wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń, funkcjonuje sieć radiokomunikacyjna.

Gmina Ożarówice zabezpieczana jest przez Komisariat Policji w Tarnowskich Górach z Posterunkiem w Tąpkowicach. Wśród przestępstw na terenie Gminy Ożarówice dominują przestępstwa o charakterze kryminalnym, a w szczególności przeciwko mieniu. Znaczącym zagrożeniem są również wykroczenia i przestępstwa popełniane przez kierowców.

8. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

W Zmianie Studium przyjęto następujące uwarunkowania kierunków zagospodarowania rozwoju przestrzennego regionu:

- utrzymanie zasad wykorzystania lotniska (w tym rozbudowa) z jego strefą negatywnego oddziaływania na środowisko,
- uwzględniano tereny zrealizowanej autostrady A1, drogi S1, przebudowanej drogi wojewódzkiej nr 913.

Ww. realizacji spowodowały zasadnicze zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej Gminy. Nastąpiło rozdzielanie przeszkodami komunikacyjnymi jednostek: Zendek, Ożarówice, Pyrzowice i Celiny, Niezdara, Tąpkowice i Ossy.

Obok dezintegracji jednostek osadniczych Gminy i uzbrojenia terenu, realizacja ponadlokalnego układu drogowego naruszyła podstawowe ekosystemy, poprzez przecięcie dolin rzeki Brynicy i jej dopływów oraz zajęcie terenów zielonych.

Rozwój Gminy, jest w pierwszej kolejności ukierunkowany na wyrównanie niedoborów w infrastrukturze społecznej i technicznej, na usprawnienie komunikacji kołowej oraz na podnoszenie jakości zamieszkania i funkcjonowania istniejących sołectw. Wiąże się to z realizacją polityki przestrzennej, preferującej:

1. kontynuację historycznego rozwoju poszczególnych sołectw, zwłaszcza:

zespołu Niezdary-Tąpkowice-Ossy,

- Zendka, Ożarówic,
 - Pyrzowic-Celiny,
 - zagospodarowania terenów wynikającego z naturalnego i pożądanego rozwoju,
2. ochronę, rekonstrukcję i rewaloryzację budynków, objętych ochroną konserwatorską (w tym obiektów podlegających ochronie prawnej) oraz poprawa standardów wyposażenia tej zabudowy.

8.1. Rozwój terenów mieszkaniowo-usługowych

Przestrzenny rozwój zabudowy mieszkaniowo-usługowej na terenach dotychczas niezainwestowanych będzie miał miejsce na zasadzie uzupełnień zabudowy przy wykorzystaniu istniejącego układu drogowo-ulicznego. Wprowadzanie nowej zabudowy, na terenach nieskomunikowanych poprzedzone będzie realizacją nowych dróg i infrastruktury technicznej, bądź inwestycje prowadzone będą równolegle.

8.2. Rozwój stref komercyjnych o charakterze usługowo-produkcyjnym

Rozwój stref komercyjno-produkcyjnych o rynkowej orientacji i wysokiej technice jak też lokalizacja magazynów, baz, zaplecza budownictwa i szerszego rozwoju hurtowni, powinien

mieć miejsce na terenach zdegradowanych i na najłagodniejszych użytkach rolnych. Przedsięwzięcia nieoddziałujące w sposób negatywny na otaczające środowisko mogą być lokalizowane w ramach istniejących i projektowanych zespołów mieszkaniowych lub obok nich, jako: nowe tereny przeznaczone do rozwoju w ramach stref ekonomicznych usług nieuciążliwych, w tym centra logistyczno-transportowe jak biura, hotele, biura podróży, towarzystwa ubezpieczeniowe, banki, centra handlowe oraz ośrodki dla rozwoju nowoczesnych technologii. Grupują się one we wschodnim rejonie gminy, na terenie Pyrzowice i Celin, co jest związane z rozwojem strefy okołolotniskowej. Łącznie powierzchnia terenów stref ekonomicznych wynosi ok. 145,0 ha. Ponadto, tereny rolne położone w północnej (pomiędzy Zendkiem, a ogrodzeniem lotniska) i środkowej części gminy (południowa część Pyrzowic i Celiny), stanowią kierunkowe rezerwy pod różnego rodzaju funkcje.

8.3. Założenia urbanistyczne

Wyznaczenie granic stref zurbanizowanych Gminy ułatwia kontrolowanie ekspansji terytorialnej. Decyzje otwierające możliwość inwestowania w obszarach wyznaczonych dla poszczególnych funkcji, hamują proces chaotycznego rozprzestrzeniania się zabudowy na otaczające tereny zainwestowane poszczególnych wsi - uprawy rolne. Przyjęte w Zmianie Studium założenia urbanistyczne, pozwalają realizować różne scenariusze rozwoju tak, aby sporządzane plany miejscowe mogły stać się skutecznym instrumentem polityki lokalnej. Przy dążeniu do zachowania ciągłości sieciowej struktury gminy, różne obszary mogą brać udział w grze inwestycyjnej niezależnie od siebie i w jej wyniku dawać skończone efekty przestrzenne. Wprowadzenie szeregu nowych lokalizacji w oparciu o istniejący i projektowany do rozbudowy główny układ drogowy (drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe) oraz drogi gminne, pozwoli na porządkowanie i wzbogacenie przestrzeni wokół istniejącego zainwestowania wiejskiego, jako elementów krystalizujących na nowo urbanizowanych terenach. Istotnym dla rozwoju Gminy w obrębie jednostek, będzie:

powodzenie w realizacji na terenie Pyrzowic odrębnej wielofunkcyjnej strefy ekonomicznej związanej z zabudową okołolotniskową, ograniczenia do niezbędnego minimum uciążliwości lotniska w zakresie hałasu, łącznie z ustanowieniem regulacji prawnych dotyczących strefy akustycznej,

- realizacja sprawnego systemu gospodarki wodno-ściekowej, zaopatrzenie w gaz oraz niezbędnych dla funkcjonowania gminy obiektów i przestrzeni publicznych,
- łagodzenie poprzez odpowiednie działania i regulacje prawne konfliktów pomiędzy funkcją komunikacyjną a funkcjami rolniczo-leśną i mieszkaniowo-usługową,
- uwzględnienie przekształceń w zakresie produkcji rolniczej, które będą miały miejsce z powodu naruszenia układów własnościowych, funkcjonalnych i środowiskowych przez projektowane drogi główne,
- ochrona użytków rolnych i leśnych,
- ochrona krajobrazu otwartego, szczególnie w rejonie linii obronnej (system bunkrów wojennych) dolin rzeki Brynicy i jej dopływów, strefy leśnej oraz rejonu zbiornika wodnego „Kozłowa Góra”,
- ochrona terenów mieszkaniowych, zwłaszcza zabudowy jednorodzinnej przed nie odpowiadającą skali zabudową i możliwościami zachowania wymogów sanitarnych,
- dostosowanie zaplecza obsługi ruchu tranzytowego, turystycznego do Portu Lotniczego, w oparciu o wymogi wynikające z organizacji ruchu jak i prawa do posiadania i dysponowania terenami,

- dążenie do ustaleń zawierających regulacje w stosunku do przestrzeni i urządzeń, które realizowane są przez rząd i jego administrację, przestrzeni publicznych będących we władaniu gminy oraz przestrzeni prywatnych.

9. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Tereny leśne należą w do Skarbu Państwa. Tereny rolne, łąki, sady i pastwiska należą w większości do właścicieli prywatnych – osób fizycznych i prawnych. Część gruntów rolnych należy do Skarbu Państwa w zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych. Tereny dróg publicznych należą adekwatnie do zarządcy: Skarbu Państwa (drogi krajowe), Województwa Śląskiego (drogi wojewódzkie), Powiatu Tarnogórskiego (drogi powiatowe), Gminy Ożarówice (drogi gminne). Tereny zainwestowane i przeznaczone do zainwestowania w większości należą do prywatnych właścicieli, częściowo do Gminy Ożarówice.

10. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

1. Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody, określone są w pkt. 4.3.2 Do chwili obecnej nie powołano żadnych form ochrony przyrody ożywionej w gminie, poza ochroną gatunkową występującej tam flory i fauny.
 2. Na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, chronione są obiekty i tereny określone w wykazie zamieszczonym w pkt. 5.
 3. W planowaniu kierunków i zasad rozwoju Gminy, należy również uwzględniać tereny i obiekty chronione na podstawie przepisów: prawo wodne, prawo geologiczne i górnicze, prawo ochrony środowiska. Do tych terenów i obiektów zalicza się:
- udokumentowane wody podziemne w granicach istniejących i projektowanych stref ochronnych oraz ujęcia wód;
 - udokumentowane złoża kopalin.

Zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze – „Udokumentowane złoża kopalin oraz udokumentowane wody podziemne, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, a także udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla, w celu ich ochrony ujawnia się w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego województwa.”

Na terenie Gminy Ożarówice znajdują się następujące ujęcia wód podziemnych:

- w Pyrzowicach składające się z dwóch studni głębinowych. Studnia S -1 odwiercona została w 1970 r., jej głębokość wynosi 43 metry, a udokumentowane zasoby eksploatacyjne tej studni wynoszą 108 m³/h. Obok znajduje się druga studnia S-2 odwiercona w 1976 r. na głębokość 33 m, przy udokumentowanej wydajności 115 m³/h. Roczny pobór wody z ujęcia w Pyrzowicach wynosi 230 tys. m³, co na dobę stanowi 628 m³.
- w Tąpkowicach składające się z jednej studni głębinowej. Studnia S -1 odwiercona została w 1970 r., jej głębokość wynosi 58 metrów, a udokumentowane zasoby eksploatacyjne tej studni wynoszą 10,8 m³/h. Roczny pobór wody z tego ujęcia wynosi 2 665 m³ co na dobę stanowi 7,3 m³.

W Dokumentacji hydrogeologicznej (uproszczonej), ustalającej zasoby wód podziemnych z utworów triasowych dla studni S-1 w Tąpkowicach zatwierdzonej decyzją Starosty Tarnogórskiego z dnia 12 lutego 2001 r. znak Oś.G.5720-18/00/01 w celu

ochrony ujęcia zaproponowano ustanowienie wewnętrznej strefy ochrony pośredniej o promieniu 77,91 m oraz zewnętrznej strefy ochrony pośredniej o promieniu 1359 m. Zgodnie z zaleceniami wskazanymi w ww. dokumentacji w strefie zewnętrznej ochrony pośredniej nie wolno powodować zanieczyszczeń chemicznych i bakteriologicznych. Ww. projektowane strefy zostały wskazane na planszy zbiorczej uwarunkowań.

Wody pobierane z ww. ujęć, jako że są przeznaczone w dużej części do zaopatrzenia w wodę ludności gminy są regularnie poddawane badaniom jakości.

Zasoby wód podziemnych ściśle związane są z występującym na obszarze Gminy Ożarówice Głównym Zbiornikiem Wód Podziemnych nr 327 (GZWP 327) o nazwie Lubliniec-Myszków. Dla ww. zbiornika nie został wyznaczony obszar ochronny.

W obrębie gminy występuje udokumentowane złoże piasków i żwirów Pyrzowice KN 19758. Ww. złożo zostało uwzględnione w projekcie studium.

Zgodnie z art. 125 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska - „złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących.”

4. Na mocy ustawy z 3.02.1995 r. **o ochronie gruntów rolnych i leśnych**, ochronie podlegają użytki rolne wytworzone z gleb pochodzenia mineralnego i organicznego, zaliczone do klas I, II, III, IIIa, IIIb, oraz użytki rolne klas IV, IVa, IVb, V i VI wytworzonych z gleb pochodzenia organicznego.

Ochrona gruntów rolnych polega na:

- ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej,
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze,
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych.

5. Tereny zamknięte

Zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989 r. prawo geodezyjne i kartograficzne przez tereny zamknięte rozumie się tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych.

Na terenie gminy zlokalizowane są tereny zamknięte które zostały ustalone decyzją nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe oraz decyzją Nr 21 Ministra Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2022 r. zmieniająca decyzję w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe.

11. OBSZARY NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na obszarze Gminy Ożarówice, nie występują osuwiska, ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi (zgodnie z danymi udostępnionymi przez PIG w ramach programu SOPO).

12. UDOKUMENTOWANE ZASOBY ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH

12.1. Złoża kopalin

W obrębie gminy w sołectwie Pyrzowice występuje udokumentowane złożo piasków i żwirów Pyrzowice KN 19758. Powierzchnia obszaru udokumentowanego to 2,730 ha. Występowanie ww. złoża zostało uwzględnione w projekcie studium.

12.2. Zasoby wód podziemnych

GZWP nr 327 Lubliniec – Myszków rozciąga się od zachodnich granic województwa w rejonie Toszka, aż po Myszków na wschodzie oraz od rejonu Tarnowskich Gór na południu. Głównymi poziomami wodonośnymi w triasowym piętrze są poziomy wapienia muszlowego i retu rozdzielone marglistymi utworami dolnej części warstw gogolińskich. Poziom jest zasilany bezpośrednio opadami – na wychodniach oraz pośrednio poprzez przesączanie z innych warstw np. czwartorzędowych lub jurajskich.

- powierzchnia zbiornika w granicach RZGW – 218 km²,
- moduł zasobów dyspozycyjnych – 2,09 dm³/s xkm²,
- nakład warstwy wodonośnej – wapienie, piaski,
- zasilanie pionowe warstwy wodonośnej – bezpośrednie,
- klasa zagrożenia wód podziemnych – AB,
- typ ośrodka – szczelinowo krasowy.

Na terenie Gminy znajduje się ujęcie wód podziemnych w Pyrzowicach, dwie studnie głębinowe o wydajności 115 m³/h oraz jedna studnia zakładu Uboju i Przetwórstwa Mięsnego H.A.M., o wydajności 6,6 m³/h.

Lokalizacja Gminy względem zbiorników wód podziemnych przedstawiona jest w rozdziale 4.3.1. Wielkość i jakość zasobów wodnych.

13. TERENY GÓRNICZE WYZNACZONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na obszarze gminy nie występują tereny górnicze.

14. STAN SYSTEMU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

14.1. Stan komunikacji

Zasady rozwoju układu drogowo-ulicznego

Na terenie gminy Ożarówice występuje dobrze rozbudowany system komunikacji drogowej. Głównym szlakiem komunikacyjnym na terenie gminy jest autostrada A1, droga ekspresowa S1 relacji Pyrzowice – Cieszyn – Boguszowice – granica państwa (Czechy), droga krajowa 78 relacji granica państwa (Czechy) – Tarnowskie Góry - Chmielnik oraz droga wojewódzka 913 relacji Pyrzowice Lotnisko – Pomłynie - Sarnów, a w odległości 13 km przebiega droga krajowa relacji Bielsko-Biała - Wadowice - Kraków.

Obsługa komunikacyjna gminy Ożarówice, stanowi jeden z głównych elementów Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Przyjmuje się, iż

rozbudowany układ drogowy nawiąże do obecnego układu, jaki stanowią drogi krajowe i wojewódzkie oraz drogi powiatowe, w tym projektowana obwodnica Tąpkowic i Niezdary. Drogi gminne, pełnić będą w zależności od strefy gminy zróżnicowane funkcje.

Droga krajowa nr 78 – droga krajowa **klasy GP o** długości ok. 230 km prowadząca z Chałupek do Chmielnika, przebiega przez województwa: śląskie i świętokrzyskie. Po wprowadzeniu opłat na odcinku autostrady A1 Sośnica-Gorzyczki, trasa ta będzie stanowiła dla niego bezpłatną alternatywę. Droga krajowa nr 78 łączy również miejscowości leżące w jej pobliżu z portem lotniczym *Katowice* w Pyrzowicach (pośrednio z DK 78 i Północną Obwodnicą GOP).

Droga ekspresowa S1 – budowana polska droga ekspresowa o docelowej długości łącznej ok. 142 km, położona na obszarze województwa śląskiego. Zgodnie z planami łączy Pyrzowice (A1) z granicą ze Słowacją w Zwardoniu oraz ze słowacką autostradą D3. Część trasy stanowi wschodnia obwodnica GOP.

Odcinek Pyrzowice Lotnisko – Tychy. Długość łączna: 48,5 km. Składa się on z następujących odcinków:

- węzeł *Pyrzowice* – węzeł *Pyrzowice-Lotnisko* (1,9 km), oddany do użytku 1 czerwca 2012
- Lotnisko – Podwarpie (9,7 km, jednojezdniowy, oddany do użytku 20 listopada 2006)
- węzeł *Podwarpie* – 1,5 km,

Autostrada A1, Autostrada Bursztynowa – częściowo płatna autostrada w Polsce leżąca w ciągu międzynarodowej trasy E75, leżąca w VI transeuropejskim korytarzu transportowym. Po rezygnacji z budowy autostrady A3 wzdłuż zachodniej granicy kraju, A1 jest jedyną polską autostradą o przebiegu południkowym

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówce
Część „A” uwarunkowania

Wykaz dróg powiatowych na terenie Gminy Ożarówce (2023 r.):

GMINA OŻAROWICE						
3200 S	L	Tapkowice ul. Sobieskiego	498	Tapkowice # DK 78	Tapkowice # ul. Gen. Maczka	5541047-5540064
		Tapkowice ul. Wyzwolenia	876	Tapkowice # ul. Gen. Maczka	m. Ossy	5540064-5540018
		Ossy ul. Wyzwolenia	872	m. Tapkowice	gr. pow. będzińskiego (droga w kier. Wymysłowa)	5540018-5540019 + 5540019-5540023
3201 S	L	Ossy ul. Mickiewicza	896	Ossy # ul. Wyzwolenia	Ossy # ul. Leśna	5540019-5541008
		Ossy ul. Leśna	577	Ossy # ul. Mickiewicza	Ossy # ul. Podgórna	5541008-5541009
		Ossy ul. Podgórna	432	Ossy # ul. Leśna	gr. pow. będzińskiego (droga w kier. Podossy)	5541009-5541013
3202 S	L	Tapkowice ul. Chrobrego	572	Tapkowice # DK 78 (ul. Zwycięstwa)	gr. pow. będzińskiego (droga w kier. Podtapkowic)	5541048-5541014
3203 S	Z	Zendek ul. Główna	1 200	Zendek # ul. Główna	m. Ożarowice	55410016-5541022
		Ożarowice ul. Dworcowa	3 737	m. Zendek	gr. pow. będzińskiego (droga w kier. DK 78)	5541022-5541025 + 5541025-5541010
3204 S	L	Pyrzowice ul. Siedliska	79	Pyrzowice # ul. Transportowa	gr. pow. będzińskiego (droga w kier. DK 78)	5541051-5541027
3205 S	L	Pyrzowice ul. Siedliska	396	Pyrzowice # ul. Transportowa	gr. pow. będzińskiego (droga w kier. Mierzęć Lubne)	5541051-5541019
3206 S	L	Zendek Ostrowy (BN)	698	Zendek # ul. Główna	gr. pow. będzińskiego (droga w kier. Zadzien)	5541052-5541024
3207 S	L	Zendek (Ostrowy) ul. Główna	2 506	Zendek # ul. Częstochowska	gr. pow. będzińskiego (droga przez las w kier. Siewierza)	5541053-5541052 + 5541052-5541023
3208 S	L	Zendek Straków (BN)	881	Zendek # ul. Straków	gr. pow. będzińskiego (droga przez las w kier. Zadzien)	5441002-5441006
3210 S	L	Ożarowice ul. Tarnogórska	394	Ożarowice # ul. Tarnogórska	Ożarowice # ul. Podłączna	5541054-5541055
		Ożarowice ul. Oparowa	663	Ożarowice # ul. Podłączna	Ożarowice # dr. gminna	5541055-5541056
		Ożarowice ul. Przysięki, Jaśminowa	2 116	Ożarowice # dr. gminna	Ożarowice # ul. Topolowa	5541056-5541057
		Ożarowice ul. Grzybowa, Zendek ul. Główna	1 707	Ożarowice # ul. Topolowa	Zendek # ul. Główna	5541057-5541016
		Zendek ul. Główna	2 307	Zendek # ul. Główna	Zendek # ul. Częstochowska	5541016-5541053
		Zendek ul. Częstochowska	1 410	Zendek # ul. Główna	gr. pow. myszkowskiego (droga przez las w kier. Cynkowa)	5541053-5541003 + 5541003-5541004
3236 S	L	Tapkowice ul. Jana Pawła II	941	Tapkowice # DK 78 (ul. Zwycięstwa)	m. Ożarowice	5541049-5541058
		Ożarowice ul. Królewiec	1 653	m. Tapkowice	Ożarowice # ul. Tarnogórska	5541058-5541059
		Ożarowice ul. Topolowa	1 876	Ożarowice # ul. Tarnogórska	Ożarowice # ul. Jaśminowa / ul. Grzybowa	5541059-5541057
3238 S	L	Zendek ul. Straków	2 216	Zendek # ul. Częstochowska	Zendek # droga przez las w kier. Zadzien	5441003-5441002
		Zendek ul. Straków	1 002	Zendek # droga przez las w kier. Zadzien	gr. pow. będzińskiego (droga przez las w kier. Brudzowic)	5441002-5442001
3241 S	Z	Ożarowice ul. Tarnogórska	3 554	gr. gm. Miasteczko Śląskie (Brynica)	Ożarowice # ul. Dworcowa	5540024-5541054 + 5541054-5541059 + 5541059-5541025
		Ożarowice ul. Szczotki	1 016	Ożarowice # ul. Dworcowa	Ożarowice # ul. Towarowa	5541025-5541060
		Pyrzowice ul. Klonowa	828	Ożarowice # ul. Towarowa	Pyrzowice # ul. Wolności	5541060-5541061

Układ kolejowy

Przez obszar gminy przebiega linia kolejowa nr 182 Tarnowskie Góry-Zawiercie. Obecnie trwają prace w ramach projektu pt. Rewitalizacja i odbudowa częściowo nieczynnej linii kolejowej nr 182 Tarnowskie Góry-Zawiercie”. Realizacja ww. robot budowlanych przewidziana jest do końca 2023 r. Po wykonaniu prac linia kolejowa nr 182 ma być częścią szybkiej kolei łączącej Katowice z lotniskiem w Pyrzowicach i Zawierciem.

Połączenie Tarnowskie Góry – Pyrzowice – Zawiercie w znaczący sposób poprawi komunikację portu lotniczego z miastami w regionie. Projekt ma również istotne znaczenie dla rozwoju

sprawnych przewozów towarowych. Inwestycja pozwoli na efektywne połączenie transportu kolejowego i lotniczego.

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko

W ramach zadania realizowanego przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. odbudowany został już 30-kilometrowy odcinek linii między Tarnowskimi Górami a Siewierzem. Powstały bezkolizyjne skrzyżowania, m.in. wiadukty kolejowe w Miasteczku Śląskim nad drogą (DW 908), nad autostradą A1 oraz w Pyrzowicach nad drogą DW 913. Ruch pociągów towarowych został przywrócony do obsługi dwóch bocznicy na stacji Siewierz od strony Tarnowskich Gór. Tym samym, pociągi wróciły na ten odcinek linii po 30 latach. Jednocześnie, kontynuowane są prace przy budowie sieci trakcyjnej na tym odcinku. Powstają perony w nowej stacji Pyrzowice Lotnisko oraz na nowych przystankach Miasteczko Śląskie Centrum i Mierzęcice.

Komunikacja zbiorowa

Wykorzystywane będą już istniejące systemy. Ze względu na charakter przestrzennego rozwoju gminy, podstawowe znaczenie w obsłudze wewnętrznej i zewnętrznej - mieć będzie autobus. Uruchomienie linii kolejowej pozwoli na wzbogacenia środków komunikacji zewnętrznej, szczególnie dla obsługi poru lotniczego.

Komunikacja autobusowa zapewnia połączenia gminy z miastem powiatowym Tarnowskimi Górami i sąsiednimi gminami oraz innymi miastami takimi jak Katowice, Siemianowice, Będzin, Bytom, Siewierz, Radzionków i Wojkowice. Połączenia autobusowe do 31 grudnia 2018 organizowane były przez MZKP Tarnowskie Góry, od 1 stycznia 2019 organizatorem jest Zarząd Transportu Metropolitalnego. Linie autobusowe przebiegające przez obszar gminy Ożarówice: 17, 53, 85, 103, 105, 107, 119, 179, 225, 246, 283, 625, 646, 717, 738, 179, 225, 246, 283, 625, 646, 717, 738

14.2. Stan infrastruktury technicznej

14.2.1. Gospodarka wodno-ściekowa

Źródła zaopatrzenia w wodę Gminy Ożarówice

Zaopatrzenie w wodę Gminy Ożarówice realizowane jest za pośrednictwem niżej wymienionych instytucji i źródeł:

- Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach – Sołectwa Tąpkowice, Niezdara i Ossy zasilane są w wodę z ujęcia wody Bibiela, znajdującego się poza granicami Gminy, na podstawie umowy z GPW S.A. w Katowicach, które jest właścicielem i administratorem ujęcia. Ujęcie w Bibieli, o wydajności 3400 m³/h, składa się z 22 studni głębinowych, z czego 11 studni jest czynnych. Woda pitna doprowadzana jest do odbiorców wodociągami rozdzielczymi o długości ok. 22,2 km. Od sieci do odbiorców poprowadzonych jest 576 podłączeń domowych o łącznej długości 9,9 km.
- Ujęcie wody podziemnej w Pyrzowicach, zlokalizowane przy ul. Krótkiej – zaopatruje w wodę mieszkańców sołectw Ożarówice, Pyrzowice, Celiny i Zendek. Właścicielem ujęcia jest Gmina Ożarówice, a jej użytkownikiem Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarówicach. Woda z poziomu triasowego (utwory pstrygo piaskowca) dostarczana jest do odbiorców ze studni głębinowych S1 i S2 poprzez sieć główną o długości ok. 50,9 km. Ujęcie w Pyrzowicach, o wydajności 115 m³/h, pracuje bez stacji uzdatniania wody. Początkowo, po odwierceniu woda charakteryzowała się wysokimi wartościami jakościowymi. W trakcie eksploatacji, ze względu na zawartość azotu azotanowego,

- jakość wody okazała się niższa. Ujęcie posiada pozwolenie wodno-prawne nr GOŚR/G.6223 - 31/03.
- Ujęcie wody podziemnej w Tapkowicach, zlokalizowane przy ul. Kopernika – właścicielem ujęcia jest Gmina Ożarówice, a jej użytkownikiem Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarówicach. Woda z poziomu triasowego (utwory pstrygo piaskowca) dostarczana jest do odbiorców ze studni głębinowej S1.
 - Indywidualne studnie gospodarskie (ujęcia własne wody pitnej).

Charakterystyka Stacji Uzdatniania Wody Bibiela – właściciel GPW S.A.

Właścicielem i administratorem większości sieci wodociągowej na terenie Gminy jest Zakład Gospodarki Komunalnej z siedzibą w Ożarówicach przy ul. Staszica 1. Z systemu instalacji wodociągowej korzysta 98% mieszkańców gminy (stan na 2011 r.). Łączna długość sieci rozdzielczej wraz z przyłączami wodociągowymi na terenie Gminy Ożarówice wynosi ok. 73,2 km. Do sieci wodociągowej przyłączonych jest 1450 gospodarstw domowych oraz 12 podmiotów usługowo-produkcyjnych.

Ogólny stan techniczny sieci wodociągowej na terenie Gminy Ożarówice określa się obecnie jako dobry.

Aktualnie 100% mieszkańców gminy posiada dostęp do sieci wodociągowej.

Kanalizacja sanitarna

Z Kanalizacji sanitarnej korzysta 3% mieszkańców gminy (stan na 2011 r.). Ścieki komunalne gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych i wywożone są na odłogowanie użytki rolne i do lasów. Znaczna część ścieków jest spuszczana nielegalnie do rowów przydrożnych i kanalizacji deszczowej.

Ważnym aspektem problemu uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej jest fakt położenia Gminy na lewym brzegu zbiornika wodnego Kozłowa Góra i zasilającej go rzeki Brynicy. Sołectwa: Ossy, Niezdara, Tapkowice, Ożarówice – graniczą z rzeką lub zbiornikiem, który stanowi rezerwuuar wody przeznaczonej na cele komunalne. Z uwagi na strefę ochronną zbiornika Kozłowa Góra i zlewni rzeki Brynicy uregulowanie gospodarki ściekowej jest sprawą priorytetową. Strefy ochronne, ukształtowanie terenu Gminy oraz rozproszona zabudowa stwarza trudności związane z budową kanalizacji.

.

Oczyszczalnie ścieków

Ścieki z kanalizacji sanitarnej są odprowadzane do Oczyszczalni Ścieków w Ożarówicach, która powstała w 2015 r. i przyjmuje ścieki z gmin: Ożarówice, Mierzęcice oraz częściowo z obszaru gminy Miasteczko Śląskie. Średnia przepustowość oczyszczalni to 2 500 m³/dobę. Aktualne obciążenie oczyszczalni ścieków to 1 269,54m³/dobę.

Odprowadzanie wód opadowych

Gmina Ożarówice nie posiada uregulowanego systemu kanalizacji deszczowej. Najpoważniejszy problem stanowi odwodnienie dróg powiatowych i gminnych, z których wody deszczowe odprowadzane są głównie do przydrożnych rowów, stanowiąc istotne zagrożenie

(szczególnie substancjami ropopochodnymi) dla czystości wód podziemnych i powierzchniowych.

14.2.2. Energetyka i telekomunikacja

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Gmina Ożarowice zasilona jest z istniejącej zmodernizowanej stacji Pomłynie która wraz z nową linią 110 kV przebudowana będzie w układzie 110/20 kV. W planach rozwojowych krajowej sieci przesyłowej nie przewiduje się na tym terenie budowy nowych obiektów elektroenergetycznych o napięciu 220 kV i wyższym.

Energia elektryczna dostarczana jest za pośrednictwem stacji transformatorowych SN/nN 20/0,4 kV. Operatorem Systemu Dystrybucyjnego jest ENION S.A. – Oddział w Będzinie Będziński Zakład Elektroenergetyczny. Na terenie Gminy utrzymuje się istniejące stacje transformatorowe po modernizacji 20kV/ 0,4 kV zasilone poprzez linie elektroenergetyczne 20 kV.

Zaopatrzenie w gaz

Gaz ziemny ma bardzo szerokie zastosowanie – można wykorzystywać go w procesach technologicznych, do ogrzewania, chłodzenia i oświetlania, a także w gospodarstwach domowych do gotowania. Na terenie Gminy Ożarowice funkcjonuje sieć gazowa. Na dzień 31 grudnia 2019 r. (dane GUS) na terenie Gminy Ożarowice oddane do użytkowania było 109 776 m sieci gazowej, z której korzysta między innymi 1441 czynnych przyłączy gazowych w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych.

. W obrębie gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Tworóg – Tworzeń 2 x DN 500 PN 6,3 MPa nitka I i II, oraz znajduje się obiekt gazowy –SRP Ożarowice Q= 1600 n m³/h. Sieć dystrybucyjna należy do GSG Sp. Z o.o. z siedzibą w Zabrze. Operatorem gazociągów przesyłowych jest Gaz –System S.A. Oddział w Świerklanach. Przez gminę przebiega fragment nitki głównej gazociągu Tworóg-Tworzeń o parametrach DN 1000 MOP 8,4MPa wraz ze światłowodem – rok budowy 2021. Efektem ww. inwestycji jest zwiększenie bezpieczeństwa i niezawodności przesyłu gazu ziemnego w regionie, a w skali kraju zwiększenie zdolności przesyłowych i stopnia dywersyfikacji źródeł gazu ziemnego. Ponadto gazociąg Tworóg – Tworzeń stanowi element Korytarza Gazowego Północ-Południe. Budowa gazociągu została dofinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Zaopatrzenie w ciepło

Centralne systemy ciepłownicze nie występują na terenie Gminy Ożarowice. Większe obiekty usługowe posiadają własne kotłownie lokalne. Gospodarstwa domowe korzystają z palenisk piecowych lub kotłowni. Głównym paliwem wykorzystywanym do pozyskania ciepła są paliwa stałe, do których należą węgiel, koks.

Od 1 września 2017 r. na terenie województwa śląskiego obowiązuje Uchwała NR V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, zwana „uchwałą antysmogową”.

Zgodnie z jej zapisami instalacje niespełniające wymagań, których eksploatacja rozpoczęła się przed 1 września 2017 roku powinny zostać wymienione zgodnie ze wskazanymi w uchwale terminami.

Telekomunikacja

W Ożarowicach zlokalizowana jest centrala telefoniczna. Na terenie gminy są zlokalizowane stacje bazowe telefonii komórkowych przy porcie lotniczym w Pyrzowicach. Pozostałe zlokalizowane są w gminach sąsiednich: Miasteczko Śląskie – 5 sztuk i Strzybnica – 3 sztuki.

14.2.3. Gospodarka odpadami

Gmina Ożarowice opiera swoją gospodarkę odpadami komunalnymi na lokowaniu ich na składowisku odpadów w Tarnowskich Górach Remondis Sp z o.o.

Ponadto na terenie Gminy Ożarowice powstał Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), zlokalizowany przy ul. Staszica 1, gdzie każdy mieszkaniec gminy może oddać odpady:

- wielkogabarytowe (tj. meble, wyposażenie wnętrz, itp.)
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (pralki, lodówki, telewizory, radioodbiorniki, komputery, kalkulatory, itp.),
- zużyte baterie i akumulatory,
- przeterminowane lekarstwa i chemikalia,
- opony,
- odpady niebezpieczne z gospodarstw domowych (pozostałości farb, lakierów, rozpuszczalników, kwasów, olejów, płynów do chłodziw, itp.).

Źródłem powstawania odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe. Łącznie z tą grupą odpadów zagospodarowuje się również odpady inne niż niebezpieczne, które ze względu na swój charakter i skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Do podstawowych źródeł powstawania odpadów na terenie Gminy Ożarowice zalicza się m.in.:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty handlowo-usługowe i produkcyjne,
- restauracje, stołówki, punkty gastronomiczne,
- instytucje i urzędy,
- szkoły i zakłady wychowawcze,
- placówki kulturalno-oświatowe,
- ulice i place, parki i cmentarze,
- podmioty gospodarcze.

Odpady inne niż komunalne

Do grupy odpadów innych niż niebezpieczne zaliczono odpady, których powstawanie jest związane z działalnością usługowo-produkcyjną, prowadzoną przez podmioty gospodarcze na terenie Gminy Ożarowice.

Odpady niebezpieczne

Na terenie Gminy Ożarówce powstają odpady niebezpieczne. Towarzyszą one działalności produkcyjno-usługowej i wydzielane są ze strumienia odpadów komunalnych. Odpady niebezpieczne wymagają odpowiedniego zbierania, gromadzenia i wywozu do unieszkodliwiania, stąd też aktualnie najważniejszym problemem jest organizacja ich odbioru od mieszkańców.

Określenie stanu docelowego i wnioski

Nadrzędnym celem programu gospodarki odpadami jest ograniczenie do minimum negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko, co w konsekwencji wpłynie na wygląd, estetykę i czystość Gminy Ożarówce, a tym samym spowoduje poprawę warunków życia jej mieszkańców.

Aktem prawnym regulującym system gospodarki odpadami na terenie Gminy Ożarówce jest regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Ożarówce.

15. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

W granicach gminy Ożarówce występują inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wymienione w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ postulowane przez samorząd województwa, a także uwzględnione w programach rządowych. Część z nich została już zrealizowana. Obejmują one:

inwestycja	Nazwa wg dokumentu źródłowego	etap realizacji w granicach gminy
Rozbudowa MPL „Katowice”	Rozbudowa infrastruktury MPL „Katowice” (w zakresie dotyczącym bezpieczeństwa i ochrony środowiska). Rozbudowa MPL „Katowice” w Pyrzowicach	Inwestycja częściowo zrealizowana
Budowa połączenia kolejowego MPL „Katowice” w Pyrzowicach z miastami Metropolii Górnośląskiej	Rewitalizacja linii kolejowej nr 182 Tarnowskie Góry – Pyrzowice (dojazd do lotniska) – Zawiercie	W trakcie realizacji. Planowane zakończenia prac - grudzień 2023 r.
Rozwój multimodalnych centrów logistycznych	stworzenie i rozwój sieci multimodalnych centrów logistycznych.	Częściowo zrealizowane
Przebudowa DW 913	przebudowa drogi wojewódzkiej nr 913 od ronda na skrzyżowaniu z ul. Piłsudskiego do skrzyżowania przy wjeździe na lotnisko	W trakcie realizacji
Budowa sieci dróg/	dróg/tras rowerowych	Częściowo zrealizowane

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarówice
Część „A” uwarunkowania

Budowa centrów przesiadkowych	Budowa centrów przesiadkowych	W trakcie realizacji
Rządowy program budowy 100 obwodnic na lata 2020-2030 przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 2021 r.	Budowa obwodnicy Nakła Śląskiego oraz Świerklańca w ciągu drogi krajowej nr 78	Etap projektu inwestycji
INWESTYCJE ZREALIZOWANE		
Budowa A1	A1 Pyrzowice – koniec obwodnicy Częstochowy	Inwestycja zrealizowana
Budowa S1	S1 Pyrzowice – Bielsko-Biała	Inwestycja zrealizowana
Przebudowa DW 913	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 913, etap I odcinek od DK S-1 "Węzeł Lotnisko" do skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 913 z ul. Józefa Piłsudskiego w miejscowości Pyrzowice" - Wsparcie przebudowy, budowy kluczowych elementów i odcinków dróg wojewódzkich prowadzące do zwiększenia płynności ruchu i bezpieczeństwa komunikacyjnego.	Inwestycja zrealizowana
Gazociąg Tworzeń – Tworóg – Odolanów	Gazociąg Tworóg – Tworzeń-Odolanów (DN 1000)	Inwestycja zrealizowana

16. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Obszar objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego obejmuje 97,3 % powierzchni gminy Ożarówice. Poniżej przedstawiono uchwały w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

1. Uchwała nr XIX/191/2004 Rady Gminy Ożarówice z dnia 16 września 2004 r. w sprawie Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego w granicach Administracyjnych sołectwa Celiny (w niewielkim fragmencie);
2. Uchwała nr XXVI/282/2005 Rady Gminy Ożarówice z dnia 29 czerwca 2005 r. w sprawie Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego w granicach Administracyjnych sołectwa Niezdara;
3. Uchwała nr XVIII/186/2004 Rady Gminy Ożarówice z dnia 8 lipca 2004 r. w sprawie Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego w granicach Administracyjnych sołectwa Ossy;
4. Uchwała nr XIX/192/2004 Rady Gminy Ożarówice z dnia 16 września 2004 r. w sprawie Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego w granicach Administracyjnych sołectwa Ożarówice;

5. Uchwała nr XX/207/2004 Rady Gminy Ożarówice z dnia 4 listopada 2004 r. w sprawie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego w granicach Administracyjnych sołectwa Pyrzowice;
6. Uchwała nr XXVIII/405/2009 Rady Gminy Ożarówice z dnia 29 września 2009 r. w sprawie zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego dla części obszaru sołectwa Pyrzowice;
7. Uchwała nr XVIII/189/2004 Rady Gminy Ożarówice z dnia 8 lipca 2004 r. w sprawie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego w granicach administracyjnych sołectwa Zendek – część południowa;
8. Uchwała nr VIII/82/2007 Rady Gminy Ożarówice z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Ożarówice dla terenów położonych w sołectwie Zendek w części północnej, ograniczonej od południa potokiem Trzonia;
9. Uchwała nr XL/451/2018 Rady Gminy Ożarówice z dnia 22 sierpnia 2018 r. w sprawie zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w granicach administracyjnych sołectwa Ożarówice;
10. Uchwała nr XL/452/2018 Rady Gminy Ożarówice z dnia 22 sierpnia 2018 r. w sprawie zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w granicach administracyjnych sołectwa Ossy;
11. Uchwała nr XL/452/2018 Rady Gminy Ożarówice z dnia 22 sierpnia 2018 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek położonych w sołectwie Tapkowice w obrębie ulic Wesoła i Zwycięstwa;
12. Uchwała nr II.23.2019 Rady Gminy Ożarówice z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w sołectwie Zendek w części północnej, ograniczonej od południa potokiem Trzonia;
13. Uchwała nr VI.84.2019 Rady Gminy Ożarówice z dnia 9 kwietnia 2019 r. w sprawie zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w granicach administracyjnych sołectwa Ożarówice;
14. Uchwała nr VI.85.2019 Rady Gminy Ożarówice z dnia 9 kwietnia 2019 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek położonych w sołectwie Tapkowice w obrębie ulic Gen. Maczka, ul. Jana III Sobieskiego, i ul. Młynarza;
15. Uchwała nr XVI.267.2020 Rady Gminy Ożarówice z dnia 14 maja 2020 r. w sprawie zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w granicach administracyjnych sołectwa Pyrzowice –Etap I;
16. UCHWAŁA NR XXIV.438.2021 RADY GMINY OŻAROWICE z dnia 16 czerwca 2021 r. w sprawie zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla sołectwa Ożarówice;
17. Uchwała nr XXXIX/512/2021 Rady Gminy Ożarówice z dnia 24 listopada 2021r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla sołectwa Celiny w jego granicach administracyjnych
18. Uchwała nr XLIV.873.2023 Rady Gminy Ożarówice z dnia 7 czerwca 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla sołectwa Tapkowice w jego granicach administracyjnych.

17. ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY DO CZĘŚCI „A” - UWARUNKOWANIA

Plansza 1 – Plansza zbiorcza uwarunkowań 1:10 000